Notulen

van het verhandelde in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland, gehouden op dinsdag 1 juli 2025, 19.30 uur.

Voorzitter : F.I. Noordermeer-van Slageren, burgemeester

Griffier : A. de Vos

Aanwezig : de heer B.J. Ammerlaan (Mijn Partij), de heer J. van der Eijk (VVD), de heer A.J. Gebben (VVD), de heer J.G. Jongsma, (OGP Midden-Delfland), de heer N.C. Knaap (OGP Midden-Delfland), mevrouw S.A. Koppert (OGP Midden-Delfland), mevrouw D. Langeveld (CDA) de heer F.J. van Lier (Mijn Partij), de heer J.J.C. Moerman (VVD), de heer P.W. van Rijs (CDA), de heer R.H.P. Ringeling (ChristenUnie), de heer H. Rodenburg (CDA), de heer E.N.H. Roeling (Mijn Partij), de heer P.W. Scholtes (D66), de heer J.P. van der Spek (Mijn Partij), de heer R.E. Vieira (D66) en de heer R.H.G. Zwaard (CDA)

Afwezig : -

Tevens aanwezig: de heer M. Klijmij-van der Laan (vanaf agendapunt 1.b), mevrouw M. Oderwald-Ruijsbroek, de heer F.A. Voskamp, wethouders; dhr. H. Tetteroo, inspreker

---

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter**: Goedenavond geachte raad, college, griffier, maar ook zeker de mensen op de tribune en familie Klijmij, van harte welkom. De mensen thuis uiteraard ook van harte welkom. Gelukkig deed de apparatuur het twee minuten voor tijd weer. Ik was al bezig een procedure met handopsteken met jullie af te spreken vanaf het begin, maar dat zullen we gelukkig nu niet nodig hebben. Welkom. Vanavond hebben we de benoeming van onze nieuwe wethouder. We hebben financieel diverse onderwerpen staan en we kijken terug op vorig jaar met inzicht geven van waar we staan. Maar het hoofdgerecht van vanavond is vooral de kadernota. Ik open hierbij de vergadering.

1.a Benoeming de heer M. Klijmij-van der Laan tot wethouder

De **voorzitter**: Allereerst, zoals gezegd, de benoeming van de heer Klijmij-van der Laan tot wethouder ter vervulling van de ontstane wethoudervacature. Per 16 juni jl. wordt de heer Klijmij-Van der Laan uit Gouda voorgedragen voor benoeming. Een commissie uit uw midden, bestaande uit de heren Gebben, Ringeling en Roeling heeft namens de raad de geloofsbrieven onderzocht. Mijn vraag is even wie van u de raad de bevindingen kenbaar gaat maken. Ik zie dat dat de heer Gebben is. Aan u het woord.

De heer **Gebben**: Voorzitter, wij hebben voor de benoeming van de heer Klijmij één beletsel geconstateerd en dat is dat hij niet inwonend is, maar daar wordt in het raadsvoorstel al handen en voeten aan gegeven. Verder hebben we geen andere beletselen geconstateerd die een benoeming in de weg zouden kunnen staan. Dus wat dat betreft zijn wij akkoord.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat is goed te horen want de raad heeft dan nu alle informatie over het voorliggend voorstel om de heer Klijmij te benoemen als wethouder met een tijdbestedingsnorm van 100%. Onderdeel van dit besluit is ook het verlenen van ontheffing van de eis van ingezetenschap, waar u net over vertelde. Er is geen sprake van een voorstel vanuit het college en dat betekent dat u als raad onderling zult discussiëren. Ik neem aan dat er vanuit de fractie OGP Midden-Delfland zal worden gereageerd, indien dat gewenst is. Is er iemand die hier nog het woord over wenst? Dat is even de vraag. Ik zie de heer Gebben van de VVD, aan u het woord.

De heer **Gebben**: Voorzitter, nu in een andere rol, die van fractievoorzitter. De VVD wil de heer Klijmij hartelijk welkom heten in Midden-Delfland. We hopen in de korte periode die er nog rest op een goede samenwerking. Wij hopen dat hij de verbinding blijft zoeken met de raad.

Dit gezegd hebbende, willen wij toch nog even kijken naar de OGP Midden-Delfland. OGP Midden-Delfland claimt al jaren de enige partij in deze gemeente te zijn die echt lokaal geworteld is. Nu wordt voor de tweede keer op rij gekozen voor een wethouder van buiten de gemeente. Dat mag je op zijn minst zeer teleurstellend noemen. Temeer wanneer je bedenkt dat de enige partij die de afgelopen vier jaar een wethouder heeft gehad die inwoner was van deze mooie gemeente, de VVD is geweest. De partij die volgens OGP Midden-Delfland meer een landelijke partij is dan een lokaal betrokken partij. Mogen we hier dan nu even vaststellen dat dit tegendeel het geval is?

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Gebben. Ik kijk even verder rond en ik zie geen andere lampjes… Ja, ik de heer Zwaard van het CDA. Aan u het woord.

De heer **Zwaard**: Wij willen er een klein woordje aan wijden. 19 mei jl. werd bekend dat wethouder Bart de Leede vanwege gezondheidsredenen niet terug zou keren en kort daarop stelde de fractievoorzitter van OGP Midden-Delfland de heer Jongsma dat hij hoopte voor 1 juli a.s. een nieuwe wethouder te kunnen presenteren. Wij vonden dat, op zijn zachtst gezegd, nogal ambitieus want om op zo'n korte termijn een nieuwe wethouder te vinden, is nogal een uitdaging. Als CDA zijn we dan ook heel blij dat het gelukt is dat waar te maken. Wij zijn blij met de voordracht van de heer Klijmij-van der Laan. Hij is een ervaren bestuurder die ons college weer volledig voltallig gaat maken. Wij wensen dan ook als CDA de heer Klijmij-van der Laan heel veel succes bij zijn werkzaamheden voor onze gemeente. Wij zien uit naar een prettige samenwerking.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Zwaard voor uw woorden. Ik zie overigens ook dat ik de lampjes niet allemaal goed kan zien. Ik zie ze ook graag goed. De heer Jongsma van de OGP Midden-Delfland, aan u het woord.

De heer **Jongsma**: Voorzitter, namens OGP Midden-Delfland willen wij met name benadrukken dat we heel blij zijn dat Michel, mag ik wel zeggen, de nieuwe wethouder wil worden in Midden-Delfland. Hij past prima in het profiel dat wij zoeken. Hij sluit mooi aan op de portefeuille die OGP Midden-Delfland tot dusver had. Hij heeft er heel veel zin in. Dat vinden we allemaal belangrijke criteria. De VVD noemt een klein criterium waar we helaas deze ronde niet aan kunnen voldoen. Dat is jammer, maar vind maar eens iemand voor een korte periode om dit te doen.
Daarbij wil ik ook nog even richting de VVD reageren door te zeggen dat er wel heel erg leuk gedaan wordt over dat wethouders uit de gemeente moeten komen, maar de vorige wethouder is juist nu degene die in een andere gemeente tijdelijk benoemd is als wethouder. Dus ik zou daar toch iets genuanceerder naar kijken en gewoon kijken naar 'wat hebben we nu voor wethouder gekregen?' Laten we daar heel blij mee zijn en laten we proberen bij de eerstvolgende verkiezingen, over een kleine tien maanden een wethouder te zoeken die wel uit Midden-Delfland komt. Dat is ook primair onze wens, maar je kunt niet alles wensen. Daar wil ik het bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Jongsma, voor uw woorden. Dan kijk ik even of er behoefte is aan een tweede termijn. Die is er niet. Dat betekent dat wij gekomen zijn aan het einde van de beraadslagingen. De stemming zal, overeenkomstig de Gemeentewet, schriftelijk zal plaatsvinden. De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven zal ook de Commissie Stemopneming op zich nemen. Dus ik wil diezelfde commissie uitnodigen om daar straks haar rol in te pakken. De stembriefjes worden nu uitgedeeld.
De stembriefjes die zijn opgehaald en dat betekent dat ik voor een moment de vergadering schors en de commissie vraag haar werk te willen doen.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen hierbij de vergadering en ik kijk naar de voorzitter van dezelfde commissie, althans, als woordvoerder van de nieuw ingestelde commissie, de heer Gebben. Mag ik u het woord geven?

De heer **Gebben**: Voorzitter. Er zijn 17 stemmen uitgebracht, waarvan 16 voor de heer Klijmij hebben gestemd en één stem ongeldig is, dus mijnheer Klijmij kan benoemd worden.

De **voorzitter**: Dat is goed nieuws. Dank u wel. Dat is heel fijn want dat betekent dat we mijnheer Klijmij kunnen benoemen als wethouder en ons college weer compleet kunnen maken.

1.b Beëdiging wethouder

De **voorzitter**: Maar daarvoor hebben we allereerst nog de beëdiging, dus mijnheer Klijmij, ik wil u vragen of u allereerst wilt plaatsnemen bij het spreekgestoelte want we willen ook nog echt even formeel van u horen of u de benoeming aanneemt.

De heer **Klijmij**: Voorzitter, ik neem de benoeming aan.

De **voorzitter**: Fantastisch, dan kom ik die kant op. Ik heb begrepen dat u niet alleen naar voren komt, maar ook de drie dochters bij de beëdiging hier bij het spreekgestoelte mogen aansluiten. Dan hebben we het over Yasmine, Hera en Valérie, de drie dochters. Ik wil jullie ook vragen om mee naar voren te komen. Dan gaan wij naar de beëdiging.
In de Gemeentewet is bepaald dat een wethouder na het aannemen van de benoeming in de vergadering van de raad in handen van de voorzitter de eed of verklaring en belofte aflegt alvorens de functie te kunnen uitoefenen. Ik zie dat iedereen ondertussen staat, dat is uiteraard de bedoeling. Dan lees ik nu de belofte voor.
'Ik verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Klijmij**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mag ik u van harte feliciteren. Ik mag jullie vader feliciteren en jullie ook feliciteren, en de familie en dat doen we natuurlijk heel feestelijk met een bloemetje. Wat fijn dat we als college weer voltallig met volle energie deze periode verder kunnen met uw kennis en expertise. Ik hoop dat we met elkaar en met de supporters die hier aanwezig zijn, een goede tijd mogen hebben en mooie resultaten mogen boeken. (applaus) Papa moet natuurlijk eerst gefeliciteerd worden door zijn dochters, dat snappen we allemaal.
Een bijzonder moment, nogmaals felicitaties voor de familie, ook voor mevrouw Klijmij en de drie dochters en de oud-collega's en andere aanwezigen. Er is nog veel werk te doen in onze gemeente en het is echt fijn dat we met de ervaring uit een andere gemeente het college met onze nieuwe wethouder kunnen versterken. Ik hoop, nogmaals, op een heel fijne samenwerking.

1.c Benoemen van wethouder in een extern bestuursorgaan

De **voorzitter**: Dan is het zo dat we als gemeente Midden-Delfland in het kader van externe bestuursorganen de voordracht van de wethouder als vertegenwoordiger in het Bedrijvenschap Harnaschpolder voorstaan. Daar gaat de raad over. Met dit voorstel wordt hierin voorzien, voor zover het op grond van de onderliggende externe regeling de bevoegdheid van de gemeenteraad is bij het bedrijvenschap. Dat is het geval. Ik vraag of ik in eerste termijn iemand daarover het woord kan geven. Zo niet, dan zijn er geen beraadslagingen nodig en zal ik de stemming, overeenkomstig het bepaalde in de Gemeentewet, wederom op schriftelijke wijze laten plaatsvinden. Ook hier worden de stembriefjes weer toe uitgedeeld. Ik zie dat ook hierover de briefjes zijn opgehaald en ik schors de vergadering wederom kort voor enkele ogenblikken zodat de Commissie Stemopneming haar werk kan doen.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen hierbij de vergadering. Ik vraag weer aan de voorzitter van de commissie wat de uitslag is van de stemming. De heer Gebben, aan u het woord.

De heer **Gebben**: Voorzitter, er zijn 17 stemmen uitgebracht en dat zijn 17 stemmen voor.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ook dat is fijn en dat betekent dat met dit besluit wethouder Klijmij wordt voorgedragen als AB-lid van het Bedrijvenschap Harnaschpolder. Nu dit besluit is genomen, dank ik ook de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, annex Commissie Stemopneming voor haar werkzaamheden en ontbind bij dezen de commissie.

2. Spreekrecht voor belangstellenden

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 2. Er heeft zich een inspreker gemeld en dat is de heer Tetteroo. Hij zal spreken namens de Stichting Batavier. Ik wil u graag uitnodigen – inderdaad, u wijst ook al die kant op – om naar het spreekgestoelte te komen. U wilt liever gaan zitten? Als dat zo is, zou u, wat mij betreft, even op mijn plek kunnen zitten. De heer Tetteroo, u kent wellicht de spelregels al lang, maar u heeft maximaal vijf minuten spreektijd en na uw inbreng zal ik aan de raad vragen of de raadsleden eventueel toelichtende of verduidelijkende vragen hebben voor u. Maar nu allereerst het woord aan u.

De heer **Tetteroo**: Ben ik goed te verstaan zo? Oké, goed.
Mijn naam is Henk Tetteroo. Om het meteen een beetje persoonlijk te maken, van Huize Groot-Genoeg aan de Woudseweg. Ik vertegenwoordig de Stichting Batavier. Batavier staat voor Bewaking Afspraken Tracébesluit A4. Sinds 1976 ben ik actief, kritisch en betrokken bij het debat over wat destijds Rijksweg 19 heette en tegenwoordig de A4 Midden-Delfland is.
Wij hebben door onze rapporten, acties en dergelijke de weg omstreden gemaakt. Een term die in dat verband wel eens valt, is dat het gaat om de weg van de meeste weerstand. De weg is er toch gekomen, maar veel beter ingepast en met veel compensatie. Voor dit werk heb ik in 2014 een Koninklijke onderscheiding gekregen. In het boek Polderen over de A4, u ziet het hier, in 2019 uitgegeven door de Midden-Delfland Vereniging, staan alle bereikte resultaten op een rij. Als u als gemeenteraadslid het boek niet kent, kan ik het nog een keer van harte aanbevelen. Een prachtig boek.
Een van de compensaties betreft het project Duurzaam Boer Blijven. Dit is erop gericht boeren in het gebied duurzamer te laten werken. Dit gebeurt onder leiding van de gemeente. Het is een prachtig voorbeeld van samenwerking tussen de gemeente en de meeste boeren. Af en toe spreek ik voorlieden van de boeren en die verklaren mij ook 'we zijn erg tevreden over de manier waarop de gemeente dit project leidt'.
In de kadernota wordt nu het voorstel gedaan, zie de fiches 4 en 5, een deel van het IODS-geld anders te bestemmen. Ik neem aan dat dat alleen voor het komende jaar geldt, maar dat is niet helemaal duidelijk Als ik het goed lees, gaat het om € 90.000,00 voor salarissen, fiche 4 en 50% van € 173.000,00 naar recreatiegebieden, fiche 5.
Ik pleit ervoor dat geld niet uit de IODS-pot te halen want: A. dat is destijds niet zo afgesproken. Afspraak is afspraak, overeenkomst is overeenkomst. B. Het zou een precedent kunnen vormen, een onwenselijk precedent ook, voor de komende jaren. En C. het zou afbreuk doen aan het vertrouwen onder de boeren.
Overigens denk ik dat het project Duurzaam Boer Blijven heel goed kan dienen als landelijk voorbeeld voor alle problemen die er in de landbouw in Nederland zijn. De gemeente doet er, mijns inziens, goed aan om het project nog veel meer dan tot nog toe gedaan is, uit te dragen.
Dat is wat ik wilde zeggen en als er vragen zijn, wil ik daar heel graag op ingaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Tetteroo voor uw betoog. Ik kijk even rond of er nog vragen zijn aan onze inspreker, de heer Tetteroo. Ik zie daar de heer Roeling van Mijn Partij, aan u het woord.

De heer **Roeling**: We zijn het eens met de heer Tetteroo, met name waar het gaat over de salarissen van medewerkers. Mijn concrete vraag is de volgende. U gaat in op de beschikking van de minister die ooit die beschikking heeft toegestuurd. Ik vermoed zomaar dat niet alle collega's hier in de zaal bekend zijn met de beschikking. Kunt u iets meer toelichten wat die beschikking precies inhield? Met andere woorden, waar was de subsidie concreet voor bedoeld? Zodat we misschien dit soort omissies een volgende keer kunnen voorkomen.

De **voorzitter**: Dank u. Gaat uw gang.

De heer **Tetteroo**: Er is dus heel veel geld… Laat ik om te beginnen zeggen dat de weg heel omstreden geweest is. Het rijk wilde met alle geweld, en dat kunt u bijna letterlijk nemen, dat die weg toch doorging. Omdat er heel veel tegenstand was, ook politieke tegenstand in wisselende meerderheden in de loop van de decennia, maar toch aanzienlijke minderheden of kleine meerderheden, is er gezegd 'we gaan proberen tegenstanders over de streep te trekken door een grote reeks van inpassingsmaatregelen, zoals de verdiepte ligging, dubbellaags zoab-asfalt, wanden die geluid absorberen, lantaarns langs de weg die niet boven de wallen uitsteken, dus inpassing. En compensatie met een hele reeks van maatregelen, onder meer het weghalen van het glas uit het gebied en ook het project om met een pot geld te stimuleren dat boeren in het gebied duurzamer zouden gaan werken. Afgesproken is dat dat onder leiding van de gemeente zou gebeuren. Dat is ook al jarenlang in gang, zoals ik al zei, tot volle tevredenheid van de meeste boeren. Ik geloof dat 90% van de boeren eraan meedoet. Dus dat is echt een prachtige verhouding. Misschien dat ik het niet heel specifiek beantwoord, maar dat is in het algemeen wat er aan de hand is. Bent u tevreden met het antwoord, of?

De **voorzitter**: Dat is aan de heer Roeling. Ik kijk ook even naar de heer Roeling. Aan u het woord.

De heer **Roeling**: Ik durf bijna geen vraag meer te stellen. Maar kunt u kort aangeven over de beschikking van de minister, dus de brief die u en ik kennen, waarin is aangegeven 'joh, daar en daar moet je het aan besteden'. Dus niet de hele voorgeschiedenis, maar kort de beschikking van de minister waarin ze aangeeft wat de gemeente Midden Delfland dient te doen met het subsidiegeld.

De heer **Tetteroo**: Uw vraag is redelijk en zinnig, maar ik heb het antwoord niet paraat. Maar ik denk dat als u het aan de betrokken ambtenaar vraagt, dat die die brief tevoorschijn kan toveren. Het zal gaan om een tekst van inmiddels twaalf à dertien jaar geleden. Dat heb ik ook niet paraat. Maar die tekst zal er zijn, dus mijn advies zou zijn: vraag het aan de betrokken ambtenaar. Ja? Akkoord?

De **voorzitter**: Ik zie de heer Roeling daarop volgens mij bevestigend antwoorden en dat is daarmee het antwoord waarbij de uitslag op de beschikking van de minister nog even uitblijft, maar nagevraagd wordt. Dank u wel. Zijn er nog meer vragen voor de heer Tetteroo die betrekking hebben op zijn betoog? Zo niet, dan wil ik de heer Tetteroo van harte danken voor uw inspreken en u verzoeken om op de tribune of achter in de zaal plaats te nemen. Uw inbreng zal bij agendapunt 7 worden meegenomen.

3. Vaststellen van de agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 3, het vaststellen van de agenda. Kunt u instemmen met de agenda zoals deze voorligt? Zo ja, dan is die bij dezen vastgesteld.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Hamerstukken

4.a Voorgenomen aankoop perceel

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 4, de hamerstukken en we hebben vanavond één hamerstuk voorliggen. Het perceel Kasteellaan 30 kan worden aangekocht en daar is uiteraard de instemming van de raad voor nodig. Daarbij is dit voorstel ook geaccordeerd.

5. Jaarrekening 2024

De **voorzitter**: Dan gaan we door naar agendapunt 5 en dan zijn we aangekomen bij de bespreekpunten. Als eerste hebben we agendapunt 5, het voorstel tot het vaststellen van de Jaarrekening 2024. Met de jaarstukken 2024 legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Het college laat ook zien wat in 2024 is bereikt, wat daarvoor is gedaan en wat het heeft gekost. Namens de raad heeft de accountant de boeken ook gecontroleerd. Het college stelt aan de gemeenteraad voor om te besluiten tot het vaststellen van de Jaarstukken 2024 en om in te stemmen met het voorstel van de doorschuifbudgetten van het

jaar 2024 en in te stemmen met de bijlage bij het voorstel. Wie kan ik hierover het woord geven? Wie wil hier over het woord voeren? De heer Roeling van Mijn Partij, aan u het woord.

De heer **Roeling**: Inmiddels hebben we inderdaad het accountantsverslag ontvangen. Prima, dat ontbrak nog. Het tweede puntje is dat we in de commissievergadering iets hadden aangegeven over het aantal fte per duizend inwoners en dat wij daar wat werk van zouden maken. Wij hebben gekeken naar vergelijkbare gemeenten, vergelijkbaar met Midden-Delfland. De meest vergelijkbare volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, is Ouder-Amstel. We hebben gekeken wat daar het aantal fte per duizend inwoners is. De ambitie van dit college is ruim 9 fte per duizend inwoners en Ouder-Amstel zit op 3,12 fte per duizend inwoners. We zijn nog in contact met die gemeente omdat ze daar ook andere vormen van samenwerking hebben. Dus daar zal het aantal fte wel iets door toenemen, maar voor ons is het wel duidelijk dat er een heel groot verschil is tussen de gemeente Midden-Delfland en de meest vergelijkbare gemeente, Ouder-Amstel. Dat is niet iets voor vanavond, maar dat is wel iets waar we in de nabije toekomst wel werk van willen maken om te kijken waar die verschillen zijn ontstaan. Misschien zijn er hele plausibele verklaringen voor maar op dit moment vinden we dat verschil wel erg groot. Daar zullen we met name richting de begroting in november werk van maken.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Roeling. Dan kijk ik rond om te zien wie er voor de eerste termijn nog meer het woord wil. Ik zie dat niet. Is er behoefte aan een tweede termijn? Zo niet dan gaan we stemmen en wil ik u verzoeken om uw stem uit te brengen. Ik sluit de stemming en ik zie dat de uitslag is dat het voorstel met 17 stemmen voor is aangenomen. Daarmee is het voorstel 100% geaccordeerd.

Het voorstel wordt unaniem aangenomen.

6. Tweede periodieke Begrotingswijziging 2025

De **voorzitter**: Dan gaan we door naar agendapunt 6, het voorstel tot het vaststellen van de Tweede periodieke begrotingswijziging 2025. Periodiek wordt de raad een voorstel tot wijziging van de begroting gedaan. Deze Tweede periodieke begrotingswijziging voor 2025 sluit met een voordelig saldo van € 464.818,00. De raad wordt voorgesteld om de Tweede periodieke begrotingswijziging in 2025 vast te stellen. Wie wil hierover het woord voeren in de eerste termijn? Ik zie de heer Van der Eijk van de VVD en de heer Roeling. De heer Van der Eijk, voor u als eerste het woord.

De heer **Van der Eijk**: Voorzitter, dit is gekomen door de bijraming die staat gepland voor de Trekkadebrug in Maasland. In 2020 hadden we de begroting vastgesteld en hadden we daar € 320.000,00 voor gebudgetteerd. Nu stond er in stukken die wij in de commissievergadering hadden, dat daar nog € 150.000,00 bij moest, met ongeveer drie woorden aan onderbouwing. Voorzitter, dit is in onze optiek een niet-juiste invulling van de informatieplicht die het college heeft. Het college heeft een actieve informatieplicht. Dat is Gemeentewet artikel 169, lid 2 en 4 en Gemeentewet artikel 180, lid 2. Het college heeft in onze ogen hier verzuimd correcte informatievoorziening naar de raad te doen komen. Wij hebben geen keuzes gekregen. Wij hebben geen tussentijdse brieven gekregen. Ik heb nu twee bedragen. Ik vraag me nu werkelijk af: is dat alles wat die brug gekost heeft, of heeft die brug nog meer gekost? Dat is eigenlijk een vraag aan de wethouder, voorzitter.
De keuzes voor de raad. In de raadsoplegger stond iets meer onderbouwing, maar keuzes had de raad niet. Zo waren er meer kosten voor beschoeiingen. De raad heeft ook geld vrijgegeven voor beschoeiingen in deze gemeente. ook in de begroting voor 2022. Dat had ook ingezet kunnen worden.
We hadden ook in kunnen zetten op andere keuzes, zoals niet zover meegaan met eisen van Welstand. Het rijk doet dat ook. De HSL ging ook te veel kosten en toen zijn er ook Welstandseisen afgehaald, voorzitter. Dat had deze gemeenteraad ook kunnen doen, maar wij hebben de keuze niet gekregen.
Er is ook indexatie. Ik vind dat ook niet gek als het project twee jaar later begint en drie jaar later dan gepland is afgerond. Ja, dan heb je automatische indexatie te pakken en als dat niet wordt meegenomen in die budgetten, niet wordt gecommuniceerd met de raad en het grootste aantal

leden hier gewoon tekent bij het kruisje en zegt 'het is een mooie brug', vind ik dat een zeer magere onderbouwing.
Het college kon natuurlijk niet zeggen 'het lag aan de raad want er moest budget gevraagd worden', want er is hier geen budgetvraag geweest. Het college had gewoon vol gas door kunnen pakken en in ieder geval een stuk indexatie kunnen ontwijken. Er is ook geen opgave van reden waarom de informatie nu wel gedeeld wordt. Kortom, de transparantie is ver te zoeken voorzitter. Tot zover mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Eijk. Dan wil ik het woord geven aan de heer Roeling van Mijn Partij, aan u het woord.

De heer **Roeling**: Ja, de Trekkadebrug, een mooie brug. Daar zijn we het in ieder geval over eens. Maar over de totstandkoming hebben wij in de commissievergadering ook gevraagd 'college, kijk eens hoe het zo heeft kunnen lopen en of daar ook een leermomentje uit te halen is'. Kijken we nu naar de reactie van het college na de commissiebehandeling, wordt er meer gezegd 'nou ja, het is een beetje tegengevallen, onvoorzien dit, onvoorzien dat'. Dat is niet echt het leermomentje dat wij ervan verwacht hadden. De concrete vraag aan de wethouder is: hoe gaat hij dit soort dingen een volgende keer voorkomen? Wij zijn het namelijk wel met de VVD eens dat je dit soort dingen niet wegmoffelt in de lijst met verschillende kostenposten op de periodieke begrotingswijziging. Graag een reactie.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Roeling. Dan is de vraag vanuit de eerste termijn over de Trekkadebrug: hoe kunnen we dit de volgende keer voorkomen, met betrekking tot de kosten zowel als de informatie. Wie? Ik zie wethouder Voskamp voor de beantwoording. Aan u het woord.

Wethouder **Voskamp**: Ja voorzitter, om maar met de deur in huis te vallen: dit is niet hoe het had moeten gaan. We hebben de periodieke begrotingswijziging waarin we wijzigingen doen. Dat zijn soms kleine bedragen, dat zijn soms zaken waar geen keuze aan vastzit. Als het wat grotere bedragen zijn, had er in ieder geval een betere onderbouwing bij moeten zitten. Bij nog grotere bedragen of bepaalde zaken waar keuzes bij zitten, hadden we er misschien een apart raadsvoorstel voor moeten maken. Dat hebben we hier niet gedaan. Dat is niet zoals het hoort en dat zullen we voor een volgende periodieke begrotingswijziging in ieder geval beter in de gaten houden en zorgen dat daar eerder op geacteerd wordt. Dat voor wat betreft de financiële kant. Inhoudelijk is het wel even lastig omdat wij op dit moment weer compleet zijn, maar dit bij een wethouder lag die er een tijdje niet is geweest, waardoor we het overgenomen hebben. Dat zijn allemaal zaken die meegespeeld hebben in hoe dit uiteindelijk in een periodieke begrotingswijziging terecht is gekomen. Het betekent dat wij doorgegaan zijn met de uitvoering van de werkzaamheden, dat daar een aantal zaken vertraging opgelopen heeft, waardoor inderdaad bijvoorbeeld die pontonhuur extra gekost heeft. Er is bij een aantal zaken werk met werk gemaakt en daar is een besluit genomen om dat uit te voeren en daar via een periodieke begrotingswijziging geld voor te fiatteren. Dat is de uitleg, voorzitter. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Voskamp voor de beantwoording. Dan kijk ik nu even rond of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Ik wil als eerste het woord geven aan de heer Van der Eijk van de VVD.

De heer **Van der Eijk**: Ik hoor het college wel zeggen dat het erkent dat er verbetering nodig is, maar dat het ook komt doordat er portefeuilles zijn overgenomen. Dat neemt niet weg dat er gewoon verantwoordelijkheid is voor de portefeuillehouder die die portefeuille als waarnemer overneemt. In de Tweede Kamer zijn er ook ministers opgestapt omdat zij verantwoording namen voor dingen die fout waren gelopen, wel drie ministers voor hen. Dus ik vind dit wel een heel smal paadje. Zo meteen hebben wij een voorstel, voorzitter, waar het soms over € 1.000,00 gaat, over wel of niet een kerstboom. Hier gaat er € 150.000,00, voor zover bekend bij de raad, extra doorheen. De totale kosten komen hier nog niet op tafel. Als die er niet komen zo meteen, zal ik daar technische vragen voor aanwenden, voorzitter, onder artikel 42 zoals deze raad dat kent. Die verantwoording is het college wel verschuldigd aan de raad.
Wij zullen dit voorstel niet steunen, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Eijk en dan wil ik het woord geven aan de heer Jongsma van de OGP Midden-Delfland.

De heer **Jongsma**: Dank u wethouder voor het beantwoorden en de toelichting op wat hier voorligt. Ik heb daar wel een opmerking bij. U geeft aan dat portefeuilles verschuiven, de VVD had het er ook even over. Maar goed, ik heb niet gehoord dat de ambtelijke organisatie ziek was of er niet was, dus op zich ga ik ervan uit dat er gewoon een projectleider op zo'n project zit. Als die gewoon zijn werk doet, zou er op zich niets aan de hand moeten zijn. Dus prima om dat meteen weer heel politiek te maken en het bij een wethouder neer te leggen, maar zo zit het ook niet helemaal. Volgens mij is het ook zo dat de ambtelijke organisatie hier scherper op moet zijn. Dat heb ik u ook al horen zeggen, dat hier in de toekomst scherper op dit soort projecten zal worden gezeten. Maar om dat nu voor een groot deel bij een wethouder neer te leggen die ziek is en er nu niet meer is, vind ik dan wel weer iets te ver gaan.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Van der Eijk van de VVD.

De heer **Van der Eijk**: Ik vind dat de heer Jongsma zich wel heel makkelijk verschuilt achter een wethouder…. Ik heb nooit gezegd dat ik het schuif naar een wethouder die weg is. Het college is hier verantwoordelijk, te allen tijde. Welke wethouder er zit, maakt niet uit. Als er iemand niet is, maakt dat niet uit, voorzitter. Het gaat erom dat het zittende college verantwoordelijk is voor het handelen van het college. Is de heer Jongsma dat met mij eens?

De **voorzitter**: Dank u wel. de heer Jongsma, aan u het woord.

De heer **Jongsma**: Ja voorzitter, op zich ben ik dat met de VVD eens. Natuurlijk is het aan het college om het allemaal zo goed mogelijk te doen. Maar ik vind het ook wel weer fijn aan dit college dat het gewoon kijkt hoe het de volgende keer beter kan. Dit is inderdaad niet goed gelopen. Dat hebben ze ook gezegd. Ik vind ook dat over het algemeen het college zich hierop verbeteren kan, een volgende keer. Laten we dat eerst afwachten en zien. Voor mij is het daarmee afgedaan. U kunt tegen deze periodieke begrotingswijziging stemmen, maar die brug ligt er en dit is al betaald, dus daar kun je dan niet zoveel meer aan doen. U kunt wel wat aan dat proces doen naar de toekomst toe, om inderdaad te bekijken hoe we dit niet weer zo doen.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Jongsma. Ik zie dat de wethouder Voskamp tot slot in de tweede termijn nog het woord wil voeren. De heer Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Ja, voorzitter, ik ben begonnen met aangeven dat het niet gegaan is, zoals ze het had moeten gaan. Ik heb het niet als excuus willen gebruiken. Ik hoop ook dat u dat niet zo ervaart. Wij zijn hier als college voor verantwoordelijk. Alleen als er één persoon mist, mis je ook een beetje scherpte in elkaar scherp houden. Dat betekent dat dat beter voor het voetlicht gebracht had kunnen worden, maar je mist dan ook iemand die op de inhoud zit en een ander even scherp kan houden op dit vlak. Dat is wat ik heb geprobeerd te zeggen. Wij zijn als college gewoon verantwoordelijk. Daar lopen we niet voor weg. We hebben aangegeven dat we dat de volgende keer anders zullen aanpakken.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Voskamp en ik zie een interruptie van de heer Van der Eijk.

De heer **Van der Eijk**: Ja voorzitter, ik had de totale prijs van de brug gevraagd. Ik geef nog één gelegenheid om die vraag te beantwoorden.

De **voorzitter**: De heer Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, ik had die vraag als zodanig niet direct voor vanavond bedacht. Zoals u hem gesteld heeft, gaf u aan dat u uiteindelijk de prijs van het project zou willen weten en daar kunnen we u uiteraard over informeren. Dus dat zullen we doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat betekent dat wij vanuit deze beraadslagingen nu overgaan tot besluitvorming. Ik wil u ook vragen om uw stem uit te brengen. De uitslag is 10 stemmen voor en

7 stemmen tegen. Daarmee is het voorstel tot het vaststellen van de Tweede periodieke begrotingswijziging 2025 aangenomen.

Het voorstel wordt aangenomen met tegenstemmen van de fracties VVD en Mijn Partij.

7. Kadernota 2026-2029

De **voorzitter**: Dan gaan we nu voor vanavond over tot het hoofdgerecht, het voorstel tot het vaststellen van de Kadernota 2026-2029. Het college biedt u de Kadernota 2026-2029 aan, waarin inzicht wordt gegeven in de financiële ontwikkelingen en de opgaven waarvoor de gemeente staat. Vanwege rijksbesluiten zijn op lokaal niveau bezuinigingen noodzakelijk, zoals bekend. In de Kadernota 2026-2029 zijn de voorstellen tot bezuinigingen van het college opgenomen. De onderbouwing hiervan is opgegeven en vormgegeven in de vorm van de zogeheten fiches, maatregelen. Deze zijn als bijlage aan de kadernota toegevoegd. Daar heeft u allen niet alleen kennis van genomen, maar ook huiswerk aan gedaan. Dat betekent dat ik heel graag in de eerste termijn wil inventariseren wie hierover het woord wil voeren. Ik zie dat alle fractievoorzitters hun lampje daarbij aangeklikt hebben. Ik wil graag als eerste het woord geven aan de heer Zwaard van het CDA. De heer Zwaard.

De heer **Zwaard**: Voorzitter, dank u wel. Voorafgaande aan de behandeling van de Kadernota 2026-2029 het volgende. Het voor ons liggende jaar 2026 geeft ons behoorlijke financiële zorgen en het leidde tot een fors aantal voorgenomen bezuinigingen. Na behandeling in de commissie is door de heer Van Rijs het initiatief genomen om met andere fracties tot een constructief overleg te komen, voorafgaande aan deze raadsvergadering. Afgelopen donderdag is tijdens dit constructieve overleg overeengekomen om een serieus aantal amendementen, waar een meerderheid voor staat, gezamenlijk in te dienen. Als CDA zijn wij blij met de opstelling van alle fracties. Deze constructieve samenwerking heeft er mede toe geleid dat die amendementen waar een meerderheid voor is, gezamenlijk ingediend zullen worden, waarmee het debat overigens niet is doodgeslagen, want naast deze gezamenlijke amendementen en moties blijven er voldoende onderwerpen over waarover we met elkaar van gedachten kunnen wisselen. Wij waarderen het vele werk van de heer Van Rijs dat hij hierin gestoken heeft en dat heeft geleid tot dit resultaat. Dat waarderen we ten zeerste. Ik meen daarbij te mogen spreken namens alle fracties.
De woordvoering over dit onderwerp namens het CDA zal gedaan worden door, u raadt het al, de heer Van Rijs. Ik geef hem nu graag het woord.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Zwaard en dan geef ik inderdaad het woord aan de heer Van Rijs.

De heer **Van Rijs**: Gedurende deze raadsperiode is de procedure van de voorbereiding voor het opstellen van de begroting verder ontwikkeld. In het derde achtereenvolgende jaar heeft het college een kadernota gepresenteerd en het CDA is tevreden met dit concept, waarbij de raad al voorafgaand aan het zomerreces aan het college kan aangeven waar de wensen voor de komende begroting liggen.
Dit jaar is wel een bijzonder gedetailleerde kadernota opgesteld vanwege de lagere rijksbijdrage van de komende jaren. Met het ravijnjaar in zicht is er binnen alle gemeentelijke afdelingen heel hard gewerkt om mogelijke bezuinigingen in kaart te brengen. Wij spreken dan ook onze waardering uit voor het vele werk dat door de ambtenaren en het college is verricht.
Het college heeft op basis van deze inspanningen een lijst opgesteld met bezuinigingen die wel en niet wenselijk zijn en vanavond besluiten wij over dit voorstel dat als input dient voor de begroting 2026-2029. Voor de raad was het wel een beetje een nieuw proces. Hoe gaan we om met de 82 voorgestelde maatregelen en de 54 af te raden opties? De meicirculaire biedt voor 2026 enige financiële ruimte omdat het ravijnjaar iets is opgeschoven, maar structurele uitgaven blijven lastig omdat er in latere jaren geen dekking meer is.
Een van de grootste kostenposten blijft de jeugdzorg, waarvan de uitgaven jaarlijks blijven stijgen. Samen met acht andere gemeenten werken we aan nieuwe contracten en bekostigingsmodellen met als doel om vanaf 2027 gezamenlijk € 25 miljoen per jaar te besparen. Voor Midden-Delfland betekent dit een verwachte besparing van ongeveer € 0,5 miljoen per jaar. Maar of deze besparing daadwerkelijk haalbaar is, blijft echt onzeker. Gezien de landelijke ontwikkelingen in de jeugdhulp maakt het CDA zich zorgen over de realiteitszin van deze inschatting. De combinatie van lagere

rijksbijdrage en oplopende jeugdzorgkosten vormt een serieuze uitdaging voor onze begroting. We zijn dan ook dankbaar voor de voorgestelde bezuinigingen, maar we moeten kritisch blijven bij het afwijzen van optionele maatregelen.
Op basis van de laatste informatie van het rijk is er wel enige ruimte ontstaan en daarover hebben we als commissie, en nu als raad, intensief gesproken. Aan de hand van onze gezamenlijke uitgangspunten – vitale dorpen en duurzaam landschap, menselijke samenleving, sociale cohesie, goede dienstverlening en de Toekomstvisie 2050 – zijn we als raad unaniem tot de conclusie gekomen dat een aantal voorgestelde maatregelen niet wenselijk is. In een amendement dat ik namens alle fracties bij de griffie indien, worden de volgende maatregelen uitgesloten: sluiting van een van de twee kinderboerderijen, sluiting van het gemeentehuis op één dag per week, beperking van de bediening van de valbrug hier in Schipluiden, bezuiniging op onderhoud van speelvoorzieningen, bezuiniging op onderhoud van wegbermen, bezuiniging op baggeren, de reductie op subsidies voor zang en muziek, de reductie op subsidies voor kunst, cultuur en sociale verbinding, de reductie op subsidie voor de Stichting Welzijn Midden-Delfland en de eenmalige verhoging van de ozb met 2% in 2026. Tegelijkertijd vragen alle fracties het college om de volgende, eerder afgeraden maatregelen, juist wel verder uit te werken. Dat zijn de volgende: de verhuur van een deel van de gemeentewerf aan Staatsbosbeheer en de verdere verduurzaming van het gemeentehuis met onder andere ledverlichting. Dit amendement is door alle fracties ondertekend.
Tot slot wil het CDA aandacht vragen voor de vervoersservice de MUS. We zijn blij dat is besloten om deze voertuigen te vervangen, zodat inwoners in Den Hoorn, Schipluiden en Maasland hiervan gebruik kunnen blijven maken. Het college stelt echter voor om bij de introductie van die nieuwe voertuigen een ritprijs van € 2,00 in te voeren. De verwachte opbrengst is € 6.000,00 per jaar maar daar moeten dan de kosten nog van worden afgetrokken. Bovendien is nog onduidelijk hoe die ritprijs dan wordt berekend en de chauffeurs willen hier in ieder geval niet mee worden belast. Samen met OGP Midden-Delfland, D66 en VVD dient het CDA daarom een amendement in om geen ritprijs in te voeren voor de MUS.
Tot zover onze bijdrage in de eerste termijn voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rijs en dank ook voor de complimenten die u gegeven heeft aan het ambtelijk apparaat, alle ambtenaren die dit mee hebben opgewerkt, maar ook een compliment aan uzelf wat mij betreft, dat u met dit amendement als zes fracties tezamen bent opgetreden en onderling de afstemming heeft gezocht met elkaar. Het amendement hebben we in ontvangst genomen. Amendementen A is het amendement waarbij de fiches namens alle fracties zijn voorgesteld en amendement B is het amendement wat betreft de MUS, ingediend door het CDA, OGP Midden-Delfland, VVD en D66.
Ik ga verder in de eerste termijn door het woord te geven aan de heer Roeling.

De heer **Roeling**: Ik was eigenlijk bezig met een interruptie richting met name het kader dat het CDA zelf wil meegeven. Is 2026 sluitend? Is 2029 sluitend? Of zijn alle jaren sluitend? Dat was volgens mij een van de voorliggende vragen. Maar misschien kan de heer Van Rijs daar op een ander moment op terugkomen.
Inderdaad, voorzitter, wij hebben graag meegewerkt om te komen tot een betere begrotingsbehandeling zodat de toon van de raad wat meer tot zijn recht zou komen. De amendementen zijn inmiddels ingediend.
Voorzitter, wat was de aanleiding voor deze forse bezuinigingsronde? Dat was eigenlijk dat 2026 het ravijnjaar zou zijn. Dat hebben we volgens mij nog te danken aan de heer Rutte. Die dacht 'tegen die tijd ben ik toch weg en dat er dan nog wat kosten richting gemeenten komen, maakt niet zoveel uit'. Daar is ook vanaf dag één naar gehandeld, met name dankzij onze medewerkers die de twee lijsten hebben opgesteld, u noemde ze al. Wij hebben daar ook graag aan meegewerkt. Maar als we nu kijken naar wat er werkelijk gebeurd is, kreeg het college eigenlijk de bezuinigingsopdracht 'we zullen toch richting € 3 miljoen moeten bezuinigen, willen we in 2026 enigszins goed voor de dag kunnen komen als gemeente'. Het college is inderdaad aan het werk gegaan, maar kwam toch nog € 0,5 miljoen tekort. Waarom benoemen wij dat, voorzitter? Omdat het college eigenlijk zegt 'we zijn aardig op weg gekomen met de € 3 miljoen, maar bij € 2,5 miljoen werd het een beetje lastig dus dat laatste € 0,5 miljoen aan bezuinigingen hebben we maar doorgeschoven naar de gemeenteraad'. Ik weet niet of dat de manier is, dat je zegt als college 'het wordt een beetje moeilijk, we schuiven het maar door'. Inmiddels weten we dat het

Gemeentefonds lief voor ons is geweest en we een extra uitkering gekregen hebben van € 1,7 miljoen voor 2026 en voor de jaren daarna ook nog. Feitelijk betekende dat dat het college gered was. Het hoefde niet te verantwoorden waar die laatste € 0,5 miljoen vandaan zou moeten komen. Wij als gemeenteraad hadden eigenlijk een plus van € 1,2 miljoen aan het eind van 2026. Wat is namelijk het geval, voorzitter? Het ravijnjaar 2026 zal niet plaatsvinden, het is nu ravijnjaar 2028 geworden. Dat hebben we in ieder geval in ons achterhoofd gehouden.
Voorzitter, wij hebben inderdaad ook meegedaan aan de fiches. Wij hadden een beetje de vrees dat het toch een soort kwartetten zou worden met 'een beetje van die en van die', omdat er toch een surplus was richting eind 2026 en het dan toch wel verleidelijk is voor partijen om te zeggen 'nou, we kunnen toch moeilijk uitleggen aan onze inwoners dat we met een plus van € 1,2 miljoen afsluiten?' Daar is goed gebruik van gemaakt, voorzitter. Ook wij hebben daaraan meegedaan. Een paar voorbeelden, de heer Van Rijs noemde ze al, die ons ook wel aan het hart gingen waren het sluiten van een van de kinderboerderijen, de valbrug doordeweeks dicht, of zo goed als dicht. Dat zijn ook bezuinigingsvoorstellen die wij niet kunnen rijmen met de ambities en onze taak als gemeente Midden-Delfland. Gelukkig waren we unaniem, begrijp ik inmiddels, van mening dat dat soort bezuinigingen vooral niet opgelegd moet worden aan onze inwoners. Met het amendement wordt het allemaal weer teruggedraaid, voorzitter.
Wat is voor ons nog wel van belang? We hebben al aangegeven dat het het college, wat ons betreft, vrij staat om ook het straatwerk naar voren te halen. Dat is niet zozeer een financiële ingreep als er wel een boekhoudkundige omdat je dan investeringen die je over vier jaar verspreidt, naar voren haalt. We zijn benieuwd wat het college daarvan vindt want dat lijkt ons… We hebben het al eerder gezegd. Het is iets dat onze inwoners feitelijk elke dag ervaren, of moeten ervaren, dat het straatwerk niet naar behoren is.
Een ander puntje is de toeristenbelasting. Er komt zo dadelijk ook nog een motie namens D66, uit mijn hoofd, waar we ook onze naam onder hebben gezet omdat dat, wat ons betreft, een begin is van een verbetering van hoe het nu gaat met de toeristenbelasting. Wij hebben het al eerder aangekaart, maar er eigenlijk nooit een concreet antwoord op gekregen, dat het invoeren van toeristenbelasting veel ongewenste, negatieve effecten heeft voor de bed and breakfast-ondernemers. Als we op deze wijze doorgaan, verdwijnt alle animo bij de ondernemers die nu een bed and breakfast voeren, maar zal er zeker in de toekomst niet één meer daaraan beginnen. Dat zal ook verwoord staan in de motie die nog niet bestaat. Hij is formeel nog niet ingediend, maar ik vermoed dat dat soort teksten in de motie staan. Je weet het niet, maar het vermoeden bestaat.
Voorzitter, ik kijk even met een schuin oog naar mijn collega want ik heb hier twee amendementen. Is het de bedoeling dat die nu ingediend worden of op een ander moment voorzitter?

De **voorzitter**: Ik kan u aangeven dat het in de eerste termijn de bedoeling is om de amendementen in te dienen. Dat is de bedoeling.

De heer **Roeling**: Wij hebben er twee gekregen, voorzitter, die in ieder geval alvast…

De **voorzitter**: Al zou u er drie hebben, maar twee is ook goed.

De heer **Roeling**: We hebben verder geen… Dat ging zonder discussie.
Ik ga nu het dictum voorlezen, maar dat dictum gaat u heel vaak horen vanavond omdat dat steeds hetzelfde dictum is. Ik stel voor dat ik dat nu één keer doe en dat er vervolgens door anderen wat korter op in wordt gegaan, voorzitter.
Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor: het beslispunt:
"De gemeenteraad besluit om akkoord te gaan met de kadernota 2026-2029 inclusief alle voorgestelde bezuinigen, met uitzondering van de volgende fiches (bijlage 1 van de kadernota)," aan te vullen met: fiche 52 – openbare orde en veiligheid: kosten mediation." Het is ondertekend door ChristenUnie, OGP Midden-Delfland, CDA en ondergetekende.
Het tweede voorzitter. De heer Van der Spek zit hier een beetje met mij te dollen. Ik zal het kort houden: fiche 47, bezuinigingen Adviesraad Sociaal Domein. Met andere woorden: wij halen dat van de lijst af waarvan het college had voorgesteld om op te bezuinigen. Dat zijn die twee, voorzitter. Wij vinden het belangrijk dat 2026 in elk geval sluitend is. Dat is een van de kaders die wij dan meegeven. Wij snappen dat 2028 lastig zal worden. Het voordeel is hier wel bij dat we nu twee jaar de tijd hebben gekregen om daar als gemeente tijdig op te anticiperen. We denken dat

dat verder wel goed zal komen. Dus dank aan de regering dat ze toch extra geld hebben gegeven, zodat de kou uit de lucht is. Maar dat ontslaat ons er niet van en dat is ons persoonlijk streven als partij, om onszelf wel het kader mee te geven 'hoe kunnen we ervoor zorgen dat we minder afhankelijk zijn van de overheid, met name het Gemeentefonds, omdat dat nog wel eens fluctueert. De ene keer zeggen ze 'het is samen trap op, trap af' en de volgende keer zijn ze dat weer vergeten dus echt betrouwbaar zijn ze niet daar in Den Haag. Het is voor ons wel belangrijk dat we niet te vaak dit soort momenten willen hebben. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Roeling. U heeft zojuist de amendementen voorgelezen. Het is ook zo dat op basis van amendementen die voorgelezen en ingediend zijn in de eerste termijn waarover behoefte is om onderlinge afstemming te hebben, er een verzoek tot schorsing ingebracht mag worden. Dat wil ik even als spelregel toevoegen voor vanavond, zodat we zo constructief mogelijk de route lopen. We hebben een amendement C binnen en amendement D. Dank u wel de heer Roeling. Dan ga ik vervolgens door met het woord geven aan de heer Gebben van de VVD. Aan u het woord.

De heer **Gebben**: Allereerst willen wij onze dank uitspreken richting ambtenaren en college. Er is veel werk verzet om deze kadernota tot stand te brengen. In de commissie heeft de VVD al aangegeven content te zijn met de manier waarop de bezuinigingsplannen richting de raad zijn gecommuniceerd, waarvoor dank. Het is overduidelijk een grote opgave geweest, de zoektocht naar bijna € 3 miljoen aan bezuinigingen.
De VVD pleit steevast voor financiële degelijkheid. Dat vinden wij belangrijk. Het is dan ook goed te constateren dat het college er, mede door de gunstig uitvallende meicirculaire, in lijkt te slagen tot een sluitende begroting te komen. Voor in te gaan op de daadwerkelijke invulling van de bezuinigingsplannen is het goed even te kijken hoe Midden-Delfland in deze situatie terecht is gekomen.
Allereerst is er de verminderde uitkering uit het Gemeentefonds. Die is niet meer trap op, trap af, zoals de heer Roeling al zei, maar dat wordt tegenwoordig op een andere manier geregeld, zodat de fluctuaties wat minder groot zijn. Dat is fijn, denk ik.
Het ravijnjaar zagen we al jaren aankomen en het mag dan ook geen verrassing zijn. De afgelopen weken is echter duidelijk geworden dat het rijk alsnog, zij het slechts ten dele, met geld over de brug is gekomen. Een deel van het gat van € 3 miljoen wordt inmiddels gecompenseerd. Dat is de reden dat wij vanavond niet over nog eens € 0,5 miljoen aan bezuinigingen hoeven te praten, maar dat we vooral gaan spreken over het terugdraaien van € 850.000,00 aan bezuinigingen. Dat is natuurlijk prettig, maar het laat onverlet dat we nog steeds aankijken tegen een bezuiniging van iets meer dan € 2 miljoen. Dat is fors.
Dit gat is voor een groot deel toe te schrijven aan het Sociaal Domein en dan in het bijzonder de jeugdhulp. De jeugdhulp blijft het rupsje-nooit-genoeg van de gemeentelijke begroting. Zij vormt inmiddels by far de grootste kostenpost met het grootste tekort. Ook het afgelopen jaar is er weer € 500.000,00 overschrijding. We betalen inmiddels per jaar meer dan € 10.000,00 per jeugdhulpbehoevende. Dat is eigenlijk niet meer uit te leggen. Deze kraan moet worden dichtgedraaid. Wat de VVD betreft, zou dan ook het grootste deel van de taakstelling hier moeten worden neergelegd. Als gemeente zijn wij nu, door hulp van het rijk, er nog goed van afgekomen, maar laten we desondanks stevig gewaarschuwd zijn. Nu kunnen we een tekort nog afwentelen, maar het is de vraag of dit de volgende keer weer zal lukken. De uitgaven in het Sociaal Domein moeten beteugeld worden. Wij begrijpen echt wel dat het niet van het ene op het andere moment geregeld kan worden, maar laten we komend jaar eindelijk eens beginnen met het veelgehoorde normaliseren van de jeugdzorg. Het is absurd dat wij omwille van de openeinderegeling alles maar moeten vergoeden waar om wordt gevraagd. Wij hebben als gemeenteraad veel meer in de melk te brokkelen dan wij denken. Als raad moeten we zelf paal en perk stellen, en dat kan. Laten we de verordening dan ook zo aanpassen dat wij alleen die zaken vergoeden waarvan wij vinden dat ze echt noodzakelijk zijn. En ja, dat gaat tot moeilijke keuzes leiden. Dat is onvermijdelijk. Het is echter naïef om te blijven zeggen dat elk kind recht heeft op de zorg waar het om vraagt en verder nooit meer achterom te kijken.
Nu de andere bezuinigingen, voorzitter. Kijken we naar de uitgangspunten van de kadernota, dan zijn deze duidelijk. Die onderschrijven wij ook. De VVD ziet het belang van de sociale cohesie in onze dorpen, het belang van het open, groene veenweidegebied en het belang van de veiligheid. Ook zien wij de noodzaak tot versnelling van de permanente woningbouw. Dit lukt helaas niet als

het college maar tijd en capaciteit blijft steken in een azc en flexwoningen. Dus wat de VVD betreft, stopt het college hier meteen mee.
De VVD constateert verder dat op veel kostenposten de kaasschaafmethode van 6,2% wordt toegepast. Dat is op zich begrijpelijk. Daar waar het kan, moet eenieder zijn steentje bijdragen. De VVD is blij dat door de relatieve meevaller in de meicirculaire een aantal vervelende maatregelen na goed, constructief overleg binnen de raad kan worden teruggedraaid. Wij zijn vooral blij met het terugdraaien van de ozb-verhoging. Gelukkig heeft de rest van de raad naar ons pleidooi geluisterd en zich gerealiseerd dat dit, voor nu, geen goed idee is. Ook is het fijn dat veel van de kleine bedragen met grote impact, zoals bezuinigingen op SWMD, de bibliotheek, de kinderboerderij en de muziekverenigingen, kunnen worden teruggedraaid. Dat stemt ons tevreden. Wij hebben meegetekend met een aantal van de daarvoor opgestelde amendementen en die zullen we natuurlijk ook steunen.
Toch zijn er zeker nog zaken waar wij minder gelukkig mee zijn. Om te beginnen het gebrek aan aandacht voor onze ondernemers. Dat vindt de VVD echt een grote tekortkoming van dit college. Dit college vindt dat voor alles en iedereen zaken goed geregeld moeten zijn, liefst met één aanspreekpunt en één loket. Dit geldt voor de jeugdzorg, de statushouders, het armoedebeleid, de energietransitie en de WMO. Echter, als het om onze ondernemers gaat, lijkt dit maar niet te lukken. De ondernemers staan al een paar jaar in de kou. Wat de VVD betreft, blijven ze daar niet staan. Onze ondernemers zijn zeer belangrijk, niet alleen voor de werkgelegenheid, maar ook voor de leefbaarheid in onze dorpen en de vitaliteit van onze verenigingen. Wie zijn immers de trouwe sponsoren van veel verenigingen en clubs? Het is voor de VVD dan ook onbestaanbaar dat wij geen aanspreekpunt en belangenbehartiger meer krijgen voor onze ondernemers, en dat alleen met het argument dat de vacature niet vervuld kan worden. Onbegrijpelijk. Wij zien dan ook graag dat alsnog alles in het werk wordt gesteld om de bedrijfscontactfunctionaris in stand te houden of weer in stand te brengen. Wij hebben getwijfeld tussen een amendement en een motie hierover, maar we hebben samen met de OGP Midden-Delfland en de ChristenUnie voor de eerste gekozen, omdat het in onze ogen allereerst belangrijk is dat het geld hiervoor beschikbaar blijft. We hopen dat het college daardoor extra aangemoedigd wordt deze vacature alsnog opgevuld te krijgen. Enige creativiteit daarbij is, wat ons betreft, altijd bespreekbaar. Ik zal het dictum nog even voorlezen en ik doe de verkorte versie. Het gaat om het niet opnemen van fiche 81, formatie vacatures niet-wettelijke taken bedrijfscontactfunctionaris. Ik ga ze straks naar u brengen, voorzitter.
Zoals reeds gezegd wordt op veel kostenposten de kaasschaafmethode van 6,2% toegepast. Wij nemen echter waar dat het college dit op heel veel plekken doet, maar de sociale zekerheid nagenoeg ongemoeid laat. De standaardargumentatie die hierbij gebruikt wordt, is dat de aanpassing steevast leidt tot hogere kosten op langere termijn. Het is een reflex die we bij veel bezuinigingen zien, maar die eigenlijk nooit gestaafd wordt met harde getallen en feiten. Als je de lange lijst met subsidieregelingen met betrekking tot sociale zekerheid op een rijtje ziet, is dat best even schrikken. Wat de VVD betreft, zou het verstandig zijn hier eens een keer kritisch naar te kijken. En nee, dat betekent niet dat alles klakkeloos overboord moet, maar eenvoudigweg te stellen dat aanpassing tot problemen leidt, is ons te gemakkelijk. Werken moet altijd lonend blijven. Daarom zou het verstandig zijn hier eens serieus naar te kijken, zeker in samenhang met de armoedeval. Het mag niet zo zijn dat mensen in een uitkering blijven hangen omdat dit simpelweg meer zekerheid geeft. Bijspringen als gemeente is helemaal niet erg, maar het moet wel effectief zijn.
Bij het op een rijtje zetten van regelingen die wij als gemeente financieren, bleek ook dat wij als gemeente betalen aan het juridische proces van gezinshereniging voor statushouders. Het blijkt te gaan om een verbeterde uitvoering ervan. Dit is natuurlijk heel aardig van onze gemeente, maar absoluut niet noodzakelijk. Voor deze procedure is al een bestaande oplossing en deze kostenpost van € 6.375,00 kunnen wij dan ook makkelijk vrijspelen. Wij hebben daarom, samen met Mijn Partij een amendement opgesteld om deze besparing alsnog opgevoerd te krijgen. Het dictum is een beetje anders, maar het gaat erom dat fiche CB – Inburgering Vluchtelingenwerk opgenomen wordt op de lijst van bezuinigingen.
Het bestaansrecht van onze gemeente. Onze gemeente bestaat niet alleen bij het open en groen houden van ons veenweidegebied, maar ook bij de slagvaardigheid van ons bestuur. Hiervoor is een goed ambtenarenapparaat essentieel. Al jaren moet Midden-Delfland het vooral hebben van jonge, enthousiaste aanwas. Het is dan ook belangrijk dat wij als werkgever aantrekkelijk blijven voor deze groep werkzoekenden. Een goed programma, speciaal gericht op deze groep, is daarom ook belangrijk. Wij vinden dan ook dat het budget hiervoor gehandhaafd moet blijven. Wij staan

hierin niet alleen, ook het CDA en OGP Midden-Delfland zijn deze mening toegedaan. Met hen hebben we dan ook een amendement opgesteld. Het amendement heet Jong Midden-Delfland en het gaat om het niet uitvoeren van fiche 67, budget Jong Midden-Delfland.
Onze inwoners zullen zeker wat gaan merken van deze bezuinigingen. De lasten voor veel inwoners zijn al hoog en daar waar wij die kunnen beperken, zullen we dat altijd proberen. Naast de begroting hebben we dan ook gekeken naar de hoogte van de heffingen. Bij de afvalstoffenheffing zien wij een kostenpost van € 52.000,00 voor elektrische vuilniswagens. Deze kosten moeten worden doorberekend naar onze inwoners en dat vinden wij op dit moment niet zo'n goed idee. De VVD ziet graag, samen met het CDA, Mijn Partij en de ChristenUnie, dat deze elektrificatie voor Midden-Delfland voorlopig wordt uitgesteld en daarvoor hebben wij geen amendement, maar een motie opgesteld. Ik zal het dictum voorlezen. Verzoekt het college om in het kader van de dienstverleningsovereenkomst met Avalex de introductie van elektrische vuilniswagens vooralsnog uit te stellen. Hetgeen een jaarlijkse besparing oplevert van € 52.000,00 op de afvalstoffenheffing.
Ten slotte. Het is wel erg jammer dat de kerstboom in Schipluiden alsnog is gesneuveld. De meerderheid van deze raad blijkt niet bereid deze € 3.000,00 nog langer op tafel te leggen. De VVD gaat er dan ook van uit dat er de komende kerst geen kerstboom in Schipluiden zal staan, zodat iedere Schipluidenaar voor de verkiezingen daar de resultante van kan zien.
Als allerlaatste, voorzitter, laten we hier ook nog even vaststellen dat bezuinigen ook zit in het niet doen van onnodige uitgaven en in het doen van onnodige uitgaven is deze coalitie best sterk. De afgelopen jaren hebben ze namelijk een aanzienlijke som geld uitgegeven aan het realiseren van een azc. Veel meer geld dan we kwijt zijn voor een kerstboom in Schipluiden en geld dat we nu goed hadden kunnen gebruiken. Wat de VVD betreft, zonde van het geld. Kappen hiermee.
Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Gebben. En genoteerd zijn motie 1, het uitstel van de inzet van elektrische vuilniswagens en vervolgens de amendementen. Dan wil ik door naar de volgende spreker in de eerste termijn en dat is de heer Vieira van D66, aan u het woord.

De heer **Vieira**: Voorzitter, ook wij sluiten ons aan bij eerdere sprekers wat betreft de dank aan iedereen die gewerkt heeft aan de opmaat van wat voor ons ligt. Er is inderdaad bijzonder goed gewerkt binnen onze raad om tot al deze punten, fiches en amendementen en moties te komen. In het bijzonder veel dank aan de heer Van Rijs die daar namens ons allen veel werk in heeft gestoken. Dankzij dit goede overleg ligt hier nu een evenwichtig pakket aan maatregelen.
Ik ga hierbij door naar de inhoud van de punten die wij hebben. Even los van de punten, blijven wat D66 betreft de uitgangspunten hetzelfde. Wij willen een gemeente die financieel gezond is, niet specifiek voor één jaar, maar bij voorkeur meerdere jaren. We komen nu met allemaal voorstellen. Het is natuurlijk lastig na zo'n avond te overzien van alles wat dat aan het einde betekent, dus wij verwachten wel van het college terug als we de begrotingsbehandeling hebben wat dat precies behelst. Zeker op korte termijn willen we rondkomen, maar wij verwachten in ieder geval advies van het college.
Verder vinden wij het belangrijk dat er in ieder geval goed geïnvesteerd wordt in onze sterke sociale basis, cultuur, duurzaamheid en kansen voor iedereen. Daarbij vinden we het met name belangrijk om kwetsbare groepen te ontzien en te zorgen dat voorzieningen overeind blijven, zodat zij ook in de samenleving kunnen blijven deelnemen in de vorm van onderwijs of werk, waardoor ze inderdaad niet in een uitkeringssituatie blijven zitten, waar eerder aan gerefereerd werd.
Er is een aantal moties en amendementen al voorgelegd, maar ik heb hier een hele reeks die wij in verschillende combinaties hebben opgesteld. Ik start eerst met wat amendementen.
Samen met het CDA, OGP Midden-Delfland, VVD en de ChristenUnie dienen we een amendement in om de bezuinigingen op de bibliotheek tegen te houden. Het dictum zou zijn om fiche 50 en 50A uit de bezuinigingslijst te doen laten vervallen. Bibliotheken hebben het de afgelopen jaren al zwaar gehad en vervullen een cruciale rol als ontmoetingsplek en voor laagdrempelige toegang tot kennis en taalontwikkeling. Ik weet niet welk nummer die krijgt, maar ik kom die zo bij u brengen, voorzitter.
Dan hebben wij ook – en daar zit misschien wat minder samenhang in want de enige samenhang is dat dat in ieder geval met de partijen D66, OGP Midden-Delfland en CDA is samengesteld – het terugdraaien van kosten voor het CBR, de naturalisatieceremonie à € 250,00 en snippergroen, dat was ook nog een maatregel. We stellen voor om die terug te draaien.

Vervolgens hebben wij met Mijn Partij en de ChristenUnie een amendement tegen het schrappen van de subsidie voor jeugdsport. We willen sport voor jongeren betaalbaar houden omdat het bijdraagt aan gezondheid, ontwikkeling en sociale samenhang. Hierop bezuinigingen zou op termijn maatschappelijk en financieel duurder uitpakken. Dus in dit geval gaat het om fiche 42, voorzitter. Dan zit ik even te kijken. We hebben nog een amendement dat gaat over een fiche van € 3.000,00 over jubilea van medewerkers van onze gemeente. Dat is geen wettelijke verplichting, maar wij vinden dat de ambtelijke organisatie van Midden-Delfland aantrekkelijk moet blijven als werkgever. De geraamde besparing op afscheid en jubilea is klein, terwijl jubilea en afscheid juist belangrijk zijn voor een goede werksfeer en binding met de organisatie. Bovendien wegen de kosten, wat ons betreft, niet op tegen het waarderen van medewerkers en draagt het ook bij aan het werven van personeel. Dat gaat om fiche 69 die wat ons betreft uit de bezuinigingen gaat. Die dienen wij mede in met OGP Midden-Delfland op dit moment.
De meeste heb ik gehad voorzitter, maar er komen ook nog twee moties. Eén motie gaat over de toeristenbelasting. Ik zou hem bijna laten vallen, maar dan zou ik de heer Roeling tekortdoen, want die had beloofd dat die eraan zat te komen, dus laat ik die maar als eerste doen. Hierin roepen we op om te onderzoeken of we grotere recreatieve verblijven wat meer kunnen belasten terwijl we campings en bed and breakfasts juist willen ontzien, zowel qua kosten als qua regeldruk. Op die manier zorgen we voor een eerlijke verdeling en stimuleren we kleinschalig toerisme dat goed past in onze gemeente. Tegelijkertijd willen we voorzieningen in het buitengebied niet alleen financieren uit belastinginkomsten ozb van onze inwoners, maar ook deels uit bijdragen van recreatieve verblijven. Ik lees het dictum voor. Alles overwegende, verzoeken wij het college opnieuw naar het model van toeristenbelasting te kijken, daarbij als uitgangspunt te nemen dat het tarief voor toeristenbelasting voor verblijf in hotels meer in lijn mag komen van omliggende gemeenten, dat het tarief voor verblijf in campings en bed and breakfasts laag blijft en de regeldruk daarbij laag is, daarbij ook te kijken naar differentiatie die andere gemeenten doen, zoals bijvoorbeeld Veluwse gemeenten en kustgemeenten en de raad in Q3 van 2025 te informeren over de uitkomsten en een raadsvoorstel te doen waarbij het uitgangspunt is dat Midden-Delfland meer toeristenbelasting genereert en tegelijkertijd een aantrekkelijk gemeente blijft voor gezinnen en kleine ondernemers. Voorzitter, ik zie in mijn linkerhoek iemand zwaaien.

De **voorzitter**: U bent net uitgepraat en dat is de reden dat ik graag het woord geef aan de heer Gebben van de VVD voor een interruptie.

De heer **Gebben**: Voorzitter, wij gaan serieus naar die motie kijken, maar de heer Vieira heeft onderzoek gedaan naar de splitsing van de tarieven. Hij maakt een onderscheid tussen hotelkamers en bed and breakfasts. Misschien kan hij ons vertellen of dat in andere gemeenten ook zo wordt gedaan en waarom want de prijzen liggen redelijk dicht bij elkaar. Misschien kan hij daar een nadere duiding bij geven.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Gebben. Ik geef het woord aan de heer Vieira voor een toelichting c.q. duiding van de vraag van de heer Gebben over de toeristenbelasting.

De heer **Vieira**: In onze gemeente hebben wij gekozen voor verblijf in een kampeerverblijf en overige, zogezegd. Je ziet in andere gemeenten dat er andere differentiaties zijn, bijvoorbeeld binnen kernen of in het buitengebied, kust of nabij het bos. Dus er is meer mogelijk dan wat wij doen. Wij zijn blij dat we deze vorm van belasting hebben, zodat we wat voorzieningen in stand kunnen houden om onze gemeente aantrekkelijk te houden. We hebben het expres in een motie gedaan omdat je wat ons betreft wel juridisch moet toetsen of je wel iets presenteert aan de raad straks, dat juridisch houdbaar is. Ik kan niet zeggen dat wij exact hetzelfde zijn als een gemeente op de Veluwe en dat je daar hetzelfde in kunt doen. Daarom is het verzoek aan het college om dit nader te onderzoeken.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Vieira.

De heer **Vieira**: Voorzitter, na deze interruptie ga ik verder met mijn betoog met de laatste motie die wij willen bespreken. Een van de bezuinigingen ging over het bezuinigen van traineeships. Wij zeggen niet expliciet dat je… Wij roepen er in ieder geval toe op dit in stand te houden en te onderzoeken of samenwerking met andere gemeenten mogelijk is. Zo benutten we talent, trekken

we jonge mensen aan die in het publieke terrein werken en houden we de kosten beheersbaar. Samen dienen wij een motie in, die is al ondertekend, ook door de ChristenUnie en Mijn Partij. Dan ga ik naar het dictum. De voorgestelde bezuinigingen op het traineeship niet als zodanig door te voeren, maar het traineeshipprogramma te behouden en te zoeken naar andere financieringsmogelijkheden of samenwerking in het traineeshipprogramma waarbij samenwerking in de regio het uitgangspunt moet zijn, en, als derde, in algemene zin trainingen en opleidingen op maat beschikbaar te houden voor de organisatieontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers, en gaat over tot de orde van de dag. Dat is de laatste motie die ik zo bij u kom brengen.
Dan voorzitter, als u mij toestaat, reageer ik ook vast op een aantal punten die eerdere sprekers hebben aangegeven. Mijn Partij had het over het straatwerk naar voren halen. Zeker op gebied van financiële spreiding zouden we dat misschien kunnen doen want we zien dat hoe dat nu gepresenteerd was, niet gelijkwaardig is. Dus misschien kan het college erop reflecteren hoe het daartegen aankijkt.
Wat betreft de jeugdzorg, waar de VVD aan refereert, zijn we het er natuurlijk mee eens dat als je dat kunt normaliseren en daar de middelen toe hebt… Daar hebben we volgens mij vorige week ook iets over aangenomen in deze raad om in regionaal verband te kijken of je het terug kunt brengen met € 25 miljoen. Als die verdeelsleutel gunstig uitpakt, moeten wij daarop blijven inzetten, dus daar zijn we absoluut voor.
Wij zijn trouwens wat betreft wonen blij dat het college geen bezuiniging heeft voorgesteld waardoor iets op woningbouw gekort wordt want dat is inderdaad noodzakelijk.
Dan denk ik dat ik de belangrijkste punten even gehad heb. Wat betreft het azc, daar zou de VVD wat mij betreft in de tweede termijn op terug kunnen komen, zegt de VVD 'het heeft ons geld gekost'. Maar als wij puur naar de financiële paragrafen kijken van 'wat heeft het gekost? Wat krijgen we terug? Wat betaalt het COA, wat wordt er gecompenseerd, welke woningen krijgen we?' zou ik heel graag van de VVD een berekening en overzicht willen ontvangen, zodat wij dat kunnen bestuderen,. Maar tot nu toe zien we in alle stukken die wij hebben ontvangen van het college, een plus. Als de uitkomst negatief is, dan zie ik graag de berekeningen van de VVD tegemoet. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Vieira. U komt onze kant op met, als ik goed meegerekend heb, een viertal amendementen en een tweetal moties. Die worden uiteraard ingeschreven en genummerd. Dan gaan wij tot slot in de eerste termijn naar de heer Jongsma van OGP Midden-Delfland.

De heer **Jongsma**: Voorzitter, ik ben verrast want mijn collega Ringeling is ook nog niet aan het woord geweest volgens mij, toch?

De **voorzitter**: Nee, maar die krijgt ook zeker nog het woord. Wat dacht u? Maar uw lampje brandde niet en ik was even aan het kijken of iedereen nog goed bij de les was.

De heer **Jongsma**: Maar goed, het licht is aan in huize Jongsma en bij de OGP Midden-Delfland dus we gaan beginnen. Laat ik beginnen met dank aan de ambtenaren en de collega's, speciaal de heer Van Rijs, uit de raad voor alle werkzaamheden tot dusver waarmee we zijn gekomen tot deze kadernota.
Voorzitter, een kadernota vraagt om richting, maar richting bepaal je niet pas als de cijfers op tafel liggen. Die begint bij het stellen van je eigen kompas. Wat willen we beschermen? Waar willen we in investeren? En waar willen we grenzen trekken? Dat is precies wat wij als OGP Midden-Delfland hebben gedaan. In de commissiebehandeling hebben we onze uitgangspunten gedeeld, maar vandaag in deze eerste termijn willen we ze nog eens helder uiteenzetten want keuzes maken begint niet bij het saldo onderaan de streep, maar bij de koers die je als gemeenschap wilt varen. Dat is voor OGP Midden-Delfland helder: wij staan voor een Midden-Delfland dat toekomstgericht durft te kiezen voor wat echt waardevol is.
In financieel moeilijke tijden is het verleidelijk om te grijpen naar makkelijke bezuinigingen. De VVD had het er ook al over, een kaasschaaf over de hele breedte door het schrappen van posten die niet direct opvallen. Maar wat op papier eenvoudig lijkt, kan in de praktijk onherstelbare schade aanrichten aan weefsel van onze gemeenschap, onze dienstverlening en ons landschap. Dat wil OGP Midden-Delfland voorkomen. Onze kernwaarden zijn en blijven daarbij leidend: groen en

duurzaam, sociaal en rechtvaardig, democratisch en betrokken, leefbare dorpen en sterke gemeenschappen. Met die bril hebben we de voorstellen in de kadernota gelezen. Er liggen verstandige voorstellen bij. Deze zullen nu, omwille van de spreektijd, niet verder worden benoemd maar er zijn ook voorstellen die we zorgelijk vinden, of zelfs onaanvaardbaar. Daarover gaan we het nu hebben.
Vooropgesteld, door de andere fracties worden diverse amendementen en moties ingediend, waarvan OGP Midden-Delfland mede-indiener is. De woordvoering om de desbetreffende bezuiniging niet door te voeren, laten we over aan de fractie die het amendement indient omdat een meerderheid van de raad het inmiddels daarover eens is.
Ik begin bij ons eerste punt en dat sluit een beetje aan bij onze eerste inspreker. Het gaat over het IODS-geld dat is bedoeld voor ons landschap, niet als algemene spaarpot. Het voorstel om een extra deel van de salariskosten van ambtenaren en de bijdrage coöperatief beheer groengebieden Midden-Delfland ten laste te brengen van het IODS-budget vinden wij onwenselijk en ondoelmatig. Dat budget is er niet zomaar. De inspreker zei het ook al, het is het resultaat van langjarige samenwerking tussen overheden, natuurorganisaties, boeren en burgers om te investeren in het landschap van Midden-Delfland. Door hieruit structurele kosten te dekken, tast je het fundament van deze samenwerking aan en doe je afbreuk aan de afspraken die zijn gemaakt – de heer Tetteroo had het er ook al over – de beschikking van de minister. Dit is wat ons betreft interen op de toekomst en het is ook strategisch onverstandig. Als je in dit soort samenwerkingsverbanden je hand overspeelt, beschadig je het vertrouwen. Iets dat moeilijk is te herstellen. Het zal ook een precedentwerking geven. Daarbij is LTO Noord, een van de betrokken partners, niet vooraf geconsulteerd. Dat vinden wij een gemiste kans. We willen het college dan ook vragen erop toe te zien dat LTO een presentatie in het dagelijks bestuur van het CBG geeft om een input voor eventuele bezuinigingen en efficiëntieverbetering daar te presenteren. Daarbij dienen wij de volgende motie in. De motie is: Fiche 5 oneigenlijk gebruik IODS-middelen.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van… Een toelichting?

Mevrouw **Koppert**: Wij hebben de taakverdeling zo gedaan. Hij leest voor en ik doe de... Ondergetekenden roepen het college op, horende bij deze motie, in te gaan op het aanbod van LTO om samen te onderzoeken welke eventuele bezuinigingen en efficiëntieverbeteringen doorgevoerd kunnen worden in het beheer van CBG-gebieden, vooralsnog niet de financiering van CBG ten kostete laten komen van het IODS-budget en de uitkomsten van de evaluatie en het voorgestelde actieplan te verwerken in de begroting 2026-2029.

De heer **Jongsma**: Deze motie dienen we samen met Mijn Partij in. Dan ga ik... Wij dienen straks in één keer de hele set in, is dat akkoord?

De **voorzitter**: U mag ook, net zo goed als de anderen, door met de inbreng. Zeker. Aan u het woord.

De heer **Jongsma**: Wij gaan door met Snijden in sociale raadsliedenwerk is snijden in bestaanszekerheid. Er wordt voorgesteld het budget voor sociaal raadslieden te verlagen omdat het de afgelopen jaren niet volledig is benut. Maar dat is een te simpele redenering. Het feit dat er minder gebruik wordt gemaakt van dit budget, zegt niet dat de behoefte niet bestaat. Het zegt dat we mensen die deze hulp nodig hebben, onvoldoende weten te bereiken. Juist die mensen, ouderen, mensen met lage taalvaardigheid, inwoners die worstelen met ingewikkelde regelingen, schulden of bezwaarprocedures, hebben baat bij laagdrempelige, persoonlijke en deskundige ondersteuning. Het juridisch loket is vaak afstandelijk en ontoegankelijk. De Stichting Welzijn Midden-Delfland kan niet altijd leveren. Dan is bezuinigen het verkeerde signaal. Daarom dienen wij het volgende amendement in en dat amendement heet Ook de minderbedeelde heeft recht op ondersteuning. Van dat fiche willen we dus ook dat we daar niet op bezuinigen. Dat is het amendement.
Dan wil ik overgaan tot het volgende. Niet tornen aan kansengelijkheid via onderwijsachterstandenbeleid. Onderwijs is een van de krachtigste middelen om kansenongelijkheid tegen te gaan, juist op jonge leeftijd. Het onderwijsachterstandenbeleid ondersteunt kinderen die net buiten het bereik van passend onderwijs vallen, of die uit gezinnen komen waar begeleiding niet vanzelfsprekend is. Als we daar nu op bezuinigen, maken we

problemen niet kleiner, dan schuiven ze door naar later, tegen hogere, maatschappelijke en financiële kosten. Daarom dienen wij een aanvullend amendement in en dat amendement is Iedereen heeft recht op onderwijs. Ook van dit fiche willen we dat dat niet wordt ingezet.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Gebben van de VVD.

De heer **Gebben**: Voorzitter, ik hoor de OGP Midden-Delfland eigenlijk hetzelfde doen dat heel vaak gedaan wordt; als we gaan bezuinigen, heeft dat consequenties op lange termijn. Dat is op zich een argumentatie, maar kan dat ook onderbouwd worden? Dat zie ik nergens terug. Het simpele aannemen vind ik te weinig.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Jongsma.

De heer **Jongsma**: Voorzitter, de VVD gaat uit van het simpele benoemen en meent dat wij dat zo maar accepteren. Er is wel degelijk veel onderzoek naar gedaan dat het uiteindelijk beter is en dat het uiteindelijk zal leiden tot minder kosten en dat het ook niet leidt tot hogere maatschappelijke en financiële lasten, maar juist tot minder. Dat is ook bij de jeugdzorg zo. Daar hebben we het ook heel vaak over. Preventie is daar toch nog altijd het belangrijkste om te doen. Je kunt maar beter aan de voorkant wat doen want achteraf is het veel duurder om het te repareren. Dat geldt hier ook.

De **voorzitter**: Ik zie wederom een interruptie van de heer Gebben, aan u het woord.

De heer **Gebben**: Mij wordt ook gevraagd om een financiële onderbouwing te geven voor het azc. Dan zou ik nu ook graag van de OGP Midden-Delfland een aantal van die onderzoeken zien want alleen zeggen is ook te weinig.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Jongsma.

De heer **Jongsma**: Wij zullen de gevraagde onderzoeken naar de VVD sturen, want die zijn gek op onderzoek, dus dat gaan we doen.
Dan ga ik door naar het volgende en dat gaat over communicatie en in het bijzonder begrijpelijke communicatie. Als we minder investeren in begrijpelijke taal voor inwoners en voor medewerkers, groeit de werkdruk elders. Dat leidt tot meer vragen, meer fouten en meer frustratie. Daarom hebben we ook een amendement ingediend en dat heet Heldere taal om ook die bezuinigingsmaatregel niet door te voeren.
Dan komen we bij personeel en organisatie. Er is al eerder over gesproken vandaag. De heer Roeling gaat daar de komende tijd nog wat nader onderzoek naar doen. Wij vinden minder managers en meer mensen aan de balie een goed streven, maar het moet ook niet een te platte organisatie worden. Dus wij zijn positief over de voorgestelde reductie van het management. Minder lagen in de organisatie kan bijdragen aan efficiëntie en directe communicatie, maar het schrappen van vacatures voor cruciale functies, zoals beleidsmedewerker landelijk gebied, een bedrijfscontactfunctionaris en medewerker dienstverlening is voor OGP Midden-Delfland onacceptabel. Zeker in een gemeente als de onze, met een buitengebied vol ruimtelijke uitdagingen, agrarische belangen en natuurdoelen, is expertise geen luxe, maar noodzaak.
Dit doen we dan samen met de VVD. Onze lokale ondernemers verdienen in deze tijd een vast aanspreekpunt. Die verbinding is essentieel voor vertrouwen, samenwerking en economische veerkracht.
En tot slot. Minder mensen aan de balie, betekent langere wachttijden, meer fouten en lagere tevredenheid. Dat is niet de gemeente die wij willen zien. Daarom dienen wij de volgende amendementen in en dat is dan het gezamenlijke amendement met de VVD Behoud van de contactfunctionaris. Dat is fiche 81. Fiche 80 dus, Beleidsmedewerker landelijk gebied behouden en fiche 82 Medewerker dienstverlening behouden.
Er is al eerder over gesproken vanavond: investeren in jong talent en taalvaardigheid is investeren in de toekomst en in een toekomstig bestuur. Het schrappen van het traineeshipbudget is op het eerste gezicht een besparing, maar in werkelijkheid is het een gemiste kans. Trainees brengen vernieuwing, energie en betrokkenheid. Juist in de krappe arbeidsmarkt zijn dat de mensen die je

aan je moet binden. OGP Midden-Delfland heeft dan ook op dat thema al een paar amendementen ondertekend, waaronder dat van Jong Midden-Delfland van de VVD.
Ook het schrappen van taaltraining van medewerkers is wat ons betreft geen optie. Heldere taal is het fundament van een toegankelijke overheid, zeker in een gemeente waar we juist werken aan begrijpelijke communicatie.
Papieren besparing met risico's. Sommige besparingen in de kadernota zijn theoretisch aantrekkelijk, maar praktisch onverstandig. Zoals het verlagen van het mediation budget op veiligheid. Daar is al weinig ruimte en bij de omgevingsplannen is het risico groot dat de rekening alsnog komt. Daarom stellen wij voor om hier niet € 100.000,00 maar € 75.000,00 structureel te schrappen.
Dan de verzekeringen. Juist nu blijkt dat de risico's groter zijn dan gedacht, lijkt het onverstandig om hierop te bezuinigen. Daarom dienen wij een motie in, die heet – dat zou toch sommigen heel erg moeten aanspreken – Verzekeringen penny wise, pound foolish.
Dan gaat mijn collega het dictum weer voorlezen.

De **voorzitter**: Hierbij geef ik het woord aan mevrouw Koppert van de OGP Midden-Delfland.

Mevrouw **Koppert**: Deze motie dienen wij in namens OGP Midden-Delfland, Mijn Partij en D66. Ondergetekenden roepen het college op het verzekeringspakket, inclusief alle genoemde verzekeringen nogmaals kritisch tegen het licht te houden en te evalueren of overstappen naar andere maatschappijen mogelijk kostenbesparend kan zijn zonder de essentiële dekking in gevaar te brengen, in het bijzonder de ongevallenverzekering BHV/stagiaires/ambtenaren te behouden met een verhoogd eigen risico, gezien het belang van dekking tegen letselschade en politiek molest. Het derde punt: bij de evaluatie rekening te houden met de langetermijnkosten en risico's, waarbij het principe 'penny wise, pound foolish' wordt vermeden door noodzakelijke verzekeringen te behouden. En het vierde punt: de uitkomsten van de evaluatie en het voorgestelde actieplan te verwerken in de begroting 2026-2029.

De heer **Jongsma**: Informatievoorziening is geen luxe. Zichtbaarheid is belangrijk, de WOS en de digitale informatieborden spelen daarin een rol. De voorgestelde bezuinigingen leveren relatief weinig op – we hebben het over € 500,00 – maar schaden onze communicatie en profilering. Waarom niet kijken of ondernemers of instellingen mee willen doen in de exploitatie van bijvoorbeeld de borden? Daarom hebben wij een amendement ingediend Communicatie doet ertoe!, dus dat stelt voor om de fiches die daar betrekking op hebben, gewoon te schrappen.
Dan nog eentje over de Woudseweg 7. Dat is een juridische verplichting en wat ons betreft geen keuzemogelijkheid. Het voorstel om de huur van Vereniging Saluutbatterij Atkins op te zeggen, lijkt een eenvoudige besparing. Dit is een juridische valkuil. Kanonnen en wapens vallen onder de Wet wapens en munitie. Zolang er geen vergunde alternatieve locatie is, mogen deze objecten helemaal niet verplaatst worden. Een overhaaste huuropzegging kan dus juridische en financiële problemen brengen. Daarom dienen wij, samen met Mijn Partij, het volgende amendement in, amendement fiche 21 - Woudseweg 7. Ik had het eerst 'Duizend bommen en granaten' genoemd, maar ik heb er uiteindelijk maar van gemaakt 'Geen huuropzegging zonder alternatief'.
Dan nog even over de toeristenbelasting. Dat willen wij graag met beleid doen. Toerisme draagt bij aan het imago, de economie en de leefbaarheid van Midden-Delfland. OGP Midden-Delfland heeft al eerder gepleit voor een evenwichtige toeristenbelasting van € 2,25 per persoon per nacht. Dat lijkt ons redelijk in vergelijking met andere Cittaslow-gemeenten en biedt rechtvaardiging voor de ondernemers en duidelijke richting voor bezoekers. Maar wellicht zijn er betere of alternatieve opties. Daarom kiest OGP Midden-Delfland ervoor om samen met onder andere D66 te gaan voor de motie Onderzoek betere differentiatie toeristenbelasting voor Midden-Delfland.
Tot slot. Niet bezuinigen, maar kiezen. Voorzitter, bezuinigen is geen doel op zich, het gaat om kiezen. Een keuze maak je niet alleen op financiële gronden, je maakt een keuze op basis van visie, van waarde en van verantwoordelijkheid. Laten we ons landschap niet verarmen, laten we onze gemeenschap niet kwetsbaarder maken, laten we niet besparen op dingen die op termijn onherstelbare schade doen. OGP Midden-Delfland kiest bewust, niet voor wat het meest oplevert, maar wat het meeste bijdraagt aan een sociaal, duurzaam en veerkrachtig Midden-Delfland. Wij horen graag van het college hoe het aankijkt tegen de verschillende amendementen en moties en welke mogelijkheden het ziet.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Jongsma en mevrouw Koppert, die vervolgens ook de amendementen en moties indient. Dank u wel en dan ga ik tot slot naar de heer Ringeling. Last but not least, de heer Ringeling van de ChristenUnie, aan u het woord.

De heer **Ringeling**: Voorzitter, als je als laatste aan het woord bent, is er in principe al heel veel gezegd. Ik zal proberen zo min mogelijk herhaling te treden, ook omwille van de tijd. Ik begin wel met een herhaling. Dat is dat ik nogmaals mijn dank en waardering wil uitspreken voor het college en het ambtelijke apparaat voor de goede voorbereiding, heel goed werk gedaan. En ook dank aan mijn collega-raadsleden voor de prettige en constructieve samenwerking in aanloop naar deze raadsbehandeling en vooral ook collega Peter van Rijs die ons heeft meegenomen in dit hele proces.
Er is een aantal amendementen waar brede steun voor was gezamenlijk opgesteld en door de heer Van Rijs ook op een eerlijke manier verdeeld over de fracties. Wij hebben er twee. Die zal ik straks ook indienen en even kort toelichten en vanuit onszelf hebben we ook één amendement.
De vorige spreker had het over het kompas van hoe de fractie van de OGP Midden-Delfland naar het stuk heeft gekeken. Ons kompas als ChristenUnie is 'Iedereen in Midden-Delfland doet mee en telt mee'. Zo hebben wij ernaar gekeken. Dat is ook ons uitgangspunt geweest.
Voorzitter, wij hebben als eerste amendement dat ik wil toelichten het amendement dat gaat over de fiches 30, 37 en 38. Dit amendement zal ik even kort toelichten. Wij zijn heel blij dat dit amendement wordt ingediend. In fiche 30 wordt een voorstel gedaan voor bezuiniging van € 30.000,00 op de WSW, Wet sociale werkgelegenheid. Dan kijk ik even naar rechts, sociale werkvoorziening, ik kan niet zo lang onthouden hè? Het was mij voor de vergadering al gezegd. Voorzitter, deze bezuiniging is strijdig met ons uitgangspunt, iedereen telt mee en iedereen doet mee. De voorgestelde bezuiniging kan ertoe leiden dat mensen buiten de boot vallen. Het is voor iedereen belangrijk dat zij een zinvolle dagbesteding hebben en ook een positieve bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Met deze bezuiniging lopen we trouwens ook het risico dat we de landelijk opgelegde taakstelling niet kunnen halen. Vandaar dat wij hiertegen zijn.
Het tweede fiche van het amendement, nummer 37, heeft betrekking op de voorgestelde bezuiniging op de antidiscriminatievoorziening. Het gaat hier om relatief klein bedrag, maar dat is eigenlijk niet het belangrijkste. Het gaat vooral om het signaal dat je afgeeft. We hebben op dit gebied namelijk als land, maar ook als Midden-Delfland, nog een flinke inhaalslag te maken. Als ik lees in het fiche onder het kopje 'efficiëntie en effectiviteit', en dan citeer ik uit het fiche, "De voorgestelde maatregelen hebben geen effect op de huidige dienstverlening. Wel hebben we minder ruimte om dienstverlening aan te bieden aan mensen met een beperking of die behoren tot de LHBTIQ-gemeenschap". En in het fiche onder het kopje 'toekomstige impact' staat 'een minder inclusieve samenleving'. Dan denk ik direct: dit moeten we niet willen. Dat moet we dus niet steunen. Het derde fiche binnen dit amendement gaat over het niet meer bekostigen van de Anne Frank Krant waardoor deze mogelijk zou kunnen verdwijnen. Ik denk dat het geen verdere toelichting behoeft waarom wij hiertegen zijn.
Voorzitter, het volgende amendement gaat over de bezuinigingen op het armoedebeleid. Het is iets dat we koste wat het kost moeten vermijden. Het kan niet zo zijn dat we minder ondersteuning gaan bieden aan mensen die om wat voor reden dan ook deze hulp hard nodig hebben. Dat kunnen we als beschaafde Midden-Delflandse samenleving niet maken. Daarom zijn wij ook tegen deze bezuiniging. Dat amendement wordt breed gesteund door Mijn Partij, CDA, OGP Midden-Delfland, D66 en wij dus.
Voorzitter, het laatste amendement is het amendement waar het gaat om de bezuiniging op de gelden voor lokaal onderwijsbeleid. We hebben volgens mij twee, drie jaar geleden hier in de raad, met dezelfde raad, gesproken over nut en noodzaak van preventie. Met als risico dat ik zo meteen de heer Gebben bij de knop krijg: we hebben toen in grote meerderheid ervoor gestemd om in te zetten op preventie. Dat was met name in relatie tot de hoge kosten van de jeugdzorg. De overgrote meerderheid van de raad stemde er toen mee in om meer in te zetten op preventie. Als er nu een pakket aan maatregelen is, of een budget dat zich richt op preventie, is dit het wel. De LOB-middelen, zo noem ik ze maar even, worden bijvoorbeeld ingezet voor kinderen die om allerlei uiteenlopende redenen tussen wal en schip dreigen te raken van wie het nodig is om ze te ondersteunen, zodat ze met die extra ondersteuning de eindstreep van hun educatie kunnen halen. Dan had ik een punt, dus…

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Gebben van de VVD.

De heer **Gebben**: De ChristenUnie heeft er eigenlijk zelf een beetje om gevraagd. We hebben ingezet op preventie, maar het aantal jeugdhulpbehoevenden is alleen maar toegenomen en de kosten zijn ook dit jaar weer € 500.000,00 boven het budget gekomen. Waar ziet de ChristenUnie het effect van preventie?

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Gebben. Het woord is aan de heer Ringeling.

De heer **Ringeling**: Soms zijn er maatregelen die al heel snel effect hebben. Maar soms zijn er maatregelen die wat tijd vergen en een lange aanloop hebben maar zich dan dubbel en dwars terugbetalen. Als je nu inzet op kinderen die nu met school beginnen, dus groepen 1 en 2, voordat ze echt met een achterstand kampen, heeft het effect op langere termijn. Dus dan moet je niet na twee jaar al zeggen 'hé, waar is het effect?' Dat duurt zeker vijf à zes jaar.

De **voorzitter**: De heer Gebben.

De heer **Gebben**: Dan is natuurlijk de logische vervolgvraag: we doen dit al zes jaar. Wanneer komt dat effect, denkt de ChristenUnie?

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Ringeling.

De heer **Ringeling**: Weet u wat het is? Ik ga het u zeggen. Als je op een vroeg moment die ondersteuning biedt, kun je later, over een paar jaar, als ze iets ouder zijn, zien dat ze of niet in de jeugdzorg terechtkomen, of in de minder zware categorie. Ik ben niet echt heel deskundig, maar dat maakt niet uit. Daardoor kun je dus die hulp binnen de gemeente bieden en voorkom je dat ze hulp buiten de gemeente moeten zoeken. Dus je bespaart op andere terreinen. Maar dat is iets dat wel even de tijd moet krijgen.
Ja, ik ga verder. Door zo goed mogelijk aanvullende zorg en ondersteuning in de nabije omgeving van het kind te kunnen regelen, kunnen we dus bijvoorbeeld later kostbaar leerlingenvervoer voorkomen. We voorkomen zoveel mogelijk dat hulp en ondersteuning buiten de gemeente gezocht moet worden. Het is eigenlijk, mijnheer Gebben, ook niet echt een bezuiniging, maar het is over een paar jaar een besparing. Het is nu een bezuiniging die over een paar jaar een besparing oplevert. Dus nu noemen we het een bezuiniging, maar het is niet de juiste benaming eigenlijk.
Voorzitter, daarom dienen wij een amendement in. Het amendement voor lokaal onderwijsbeleid wordt medeondertekend door D66, OGP Midden-Delfland en Mijn Partij. Daar houd ik het voor dit moment bij. Dan breng ik de drie amendementen naar u toe want ik heb niet zo'n assistent die dat kan doen.

De **voorzitter**: We zien hier weer een mooie coproductie. Dank u wel de heer Ringeling, ook u bedankt voor uw inbreng. Er is in nu vanuit de eerste termijn een vijftal moties ingediend. We zijn in de nummering bijna het hele alfabet door, als ik het zo zie. We zijn bij de U beland, van A tot en met U, als het gaat om de amendementen. In de eerste termijn wil ik nu heel graag het woord geven aan wethouder Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, gezien de hoeveelheid moties en amendementen kan ik me voorstellen dat het straks makkelijker is als we dat helemaal op een rijtje hebben en daar dan verder op ingaan. Ik denk dat het goed is dat wij als college in eerste termijn reageren in zijn algemeenheid en op een aantal vragen ingaan die gesteld zijn zodat we later nog terug kunnen komen op specifieke moties en amendementen.
Voorzitter, meerdere partijen hebben erover gesproken, in de commissie is het besproken, maar we zijn dit proces om te komen tot deze kadernota begonnen ongeveer een dag na de begrotingsbehandeling van vorig jaar. Toen al was duidelijk dat er in 2026 een flinke uitdaging op ons lag te wachten. Noem het het ravijnjaar, noem het anders, maar we wisten dat we aan de bak moesten. Meerdere partijen hebben er ook aan gerefereerd dat we ongeveer voor € 3 miljoen aan maatregelen zouden moeten ophalen.
Daar zijn we in januari mee begonnen. We hebben opgehaald, we hebben gewogen, we hebben verwerkt en toch bleef er een tekort, ondanks deze uitgangspositie. De heer Roeling meldde al dat wij met € 500.000,00 naar de raad zijn gegaan. Niet om te zeggen 'wij weten het niet meer, doet u

het maar', maar omdat wij het gevoel hadden dat wij met alle maatregelen die we voorgesteld hebben – en ik hoor ook aan uw amendementen hoeveel pijn sommige kleine maatregelen gedaan hebben, hoeveel pijn keuzes die we gemaakt hebben en voorgesteld hebben, gedaan hebben – hebben gezegd 'wij kunnen op dit moment niet meer dan dit doen en we zullen met u als raad in gesprek moeten om gezamenlijk keuzes te maken om de kaders te vragen bij deze kadernota, zodat we in de zomer met een gerichte opdracht een aantal, misschien nog wel pijnlijker, keuzes zouden kunnen maken'. Dus dat was zeker niet bedoeld om het balletje bij u neer te leggen. Maar na de meicirculaire en met een gunstige ontwikkeling van het dividend van Juva, ziet het plaatje er opeens anders uit. Er blijft, ook dat is al benoemd, per saldo nog steeds een bezuinigingsopgave. De urgentie blijft maar het biedt ruimte voor heroverweging van een aantal keuzes.
Ik wil ook de waardering uitspreken aan de raad voor het feit dat u in gezamenlijkheid aangeeft wat voor u belangrijk is. Dat maakt voor ons overzichtelijk wat we bij de opwerking van de begroting te doen hebben. Wel moeten we waken voor terugdraaien van te veel en moeilijke keuzes. Het is belangrijk om naar de lange termijn te blijven kijken en we zullen ook ruimte nodig hebben voor financiële mutaties die de komende maanden, maar ook de komende jaren nog op ons afkomen. Voorzitter, ik zie een interruptie.

De **voorzitter**: Excuus. De heer Roeling van Mijn Partij, een interruptie.

De heer **Roeling**: Dat 2026 geen ravijnjaar wordt, maar 2028 dat wordt, moesten wij van onze accountant vernemen. Ik zou graag van de wethouder de bevestiging willen dat niet 2026 maar 2028 het ravijnjaar wordt, dus dat we ons daar meer op focussen dan op 2026. Ook nu hoor ik de wethouder niet zeggen 'er komt weliswaar een ravijnjaar aan, maar dat is pas over twee jaar'. Kan de wethouder dat beamen?

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is weer aan de heer Voskamp, de wethouder.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, zoals ik daarnet aangaf, hebben we bij de begroting het meerjarenperspectief laten zien waar toen al een enorme opgave in zat, zowel in 2026, 2027, 2028 toen 2029 nog niet bekend was. Wij hebben u, zodra we daar meer informatie over hadden, dat was rond de meicirculaire, maar ook in deze kadernota, al laten zien wat het meerjarenperspectief was en dat er voor alle vier de jaarschijven op dat moment een grote opgave overbleef, tot het moment dat we de meicirculaire hebben verwerkt en u die hebben toegestuurd, waaruit bleek dat we, na de voorjaarsnota, waarin het rijk een aantal dingen heeft gerepareerd, voor 2026 en 2027 een stuk compensatie krijgen en er voor 2028 en 2029 nog steeds een opgave overblijft. Dat is niet meer het ravijnjaar, want we hebben voor alle vier de jaarschijven op dit moment een positief saldo. Maar het is wel de waarschuwing, ook aan u als raad, dat u bij het kiezen voor een aantal maatregelen het meerjarenperspectief in de gaten moet houden omdat we onszelf anders in de toekomst met een groter probleem opzadelen. Dus op dit moment, houden we met de maatregelen die er zijn, zelfs met de gezamenlijke amendementen van de raad, een positief saldo over voor de komende vier jaren. In 2028 en 2029 zit daar, ook vanuit de voorjaarsnota genoemd en in de meicirculaire verwerkt, een enorme opgave op het jeugddomein. Dus dat betekent wel dat als we op dat moment – het rijk heeft daar een aantal bezuinigingen ingeboekt die meegenomen zijn – die bezuinigingen niet halen, onze opgave in 2028 en 2029 nog groter zal worden.
Voorzitter, dan een generieke reactie van het college op de amendementen. Ik doe dat een beetje vanuit het financiële oogpunt, maar u zult begrijpen dat dat in eerste instantie voor ons voor het perspectief geldt. De collega's zullen eventueel op de specifieke moties vooral op de inhoud reageren. Met de lijst met ingediende amendementen waar op basis van de ondersteuners al een meerderheid voor is, kan het college sowieso instemmen. In de lijst van de overige amendementen zitten een paar grote posten die vooral met vacatures te maken hebben. Het gaat hierbij om bovenwettelijke taken en vacatures die al langere tijd niet ingevuld zijn. Daarentegen zien wij als college dat er op andere plekken binnen de organisatie juist behoefte is aan meer capaciteit, maar dat dit, gelet op de financiële opgave, niet voorgesteld is in de kadernota. Daarom willen we als eerste kijken hoe we dit allemaal anders kunnen inrichten. Het college roept op om zeer terughoudend te zijn met deze amendementen.
Het alsnog opvoeren van afgeraden fiches adviseren wij niet te doen omdat het effect of ongewenst is of op dit moment niet voldoende bekend is. Afhankelijk van het saldo dat de komende jaren overblijft, zou het kunnen dat we alsnog extra bezuinigingsopgaven hebben. Door een teveel aan

aangenomen amendementen wordt de speelruimte om maatregelen op te voeren wel heel beperkt. Immers, als u alle maatregelen via amendementen weg zou stemmen, dan kunnen we die ook niet inzetten om een eventueel tekort richting november weer terug te draaien.
Dan de generieke reactie qua moties. De oproep om zaken nader te onderzoeken zullen we oppakken, maar we gaan er daar als college wel van uit dat dat op dit moment zonder financiële consequenties zal zijn.
Voorzitter, ik ga de inbreng van de fracties langslopen om te kijken of ik daar nog op specifieke punten kan reageren. Ik heb het bij de heer Roeling gehad over het doorschuiven van de bal in het kader van de extra opgaven die we nog open hadden staan. Verder werd genoemd om het straatwerk naar voren te halen. Ik zie dat vooral als een boekhoudkundige actie, want als we op dat moment moeten gaan activeren, komen de kosten toch weer in de verschillende jaarschijven terug. Ik heb niet het idee dat dat zoveel soelaas gaat bieden in de financiële uitwerking.
De toeristenbelasting, daarover verschillen we van mening of in ieder geval is niet helemaal duidelijk wat precies bedoeld wordt. We hebben het over regeldruk. Er wordt opgeroepen om de regeldruk te verlagen. Volgens mij hebben we daar een voorstel voor gedaan waar we samen met de bedrijven uit de toeristenbranche akkoord over hebben. Zij zien dat als iets dat een goed werkbare situatie is. Ik hoor weer dat er over regeldruk gesproken wordt. Ik ben toch wel heel benieuwd welke regeldruk er dan ervaren wordt. Als ik dan kijk naar de motie die daarvoor wordt aangedragen, lijkt het alsof we de bal wel heel erg bij één bedrijf aan het leggen zijn. Mogelijk dat we met differentiatie van de tarieven juist extra regeldruk aan het toevoegen zijn.
Even kijken, voorzitter. In generieke zin heb ik aangegeven dat de oproep van de VVD om de ondernemers en het aanspreekpunt van de ondernemers vast te houden, wat ons betreft, niet zou moeten gebeuren omdat we juist met deze drie vacatures die genoemd worden, willen kijken of dat op een juiste manier ingezet kan worden voor andere posten waar de inwoners en de bedrijven ook uiteindelijk profijt van zullen hebben.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Jongsma van OGP Midden-Delfland, aan u het woord.

De heer **Jongsma**: Voorzitter, ik wil de wethouder wat vragen. Hij had het zonet over bovenwettelijke taken of taken die niet primair voor de gemeente zijn. Zijn dit dan die bovenwettelijke taken of hoe duidt u deze drie vacatures of functies?

De **voorzitter**: Wethouder Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Ja, deze vacatures zijn inderdaad bovenwettelijke taken.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Gebben, VVD, aan u het woord.

De heer **Gebben**: Voorzitter, graag wat duidelijkheid over wat er precies bedoeld wordt met 'we schrappen 3 fte bovenwettelijke taken, daar gaan we in de organisatie iets anders mee doen'. Wat betekent dat effectief voor de ondernemers? Ik heb het idee dat dat niet heel concreet gemaakt is, dus als dat toegelicht kan worden, hoor ik het graag.

De **voorzitter**: Dank u wel, het woord is vervolgens aan de wethouder.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, wat dat effectief voor de ondernemers zou betekenen, moeten we nog verder onderzoeken. Er is een aantal taken waar op dit moment door de organisatie wel van aangegeven is dat het knelt, maar waarop nog geen voorstellen zijn gedaan, juist vanwege het financieel perspectief dat er op dit moment is. Als we op dit moment die vacatures weer terugdraaien, schrappen we wel heel veel speelruimte richting de begroting van 2028. We hebben aangegeven dat daar het laagste saldo zit. Dat ontneemt ons de mogelijkheid om, samen met u, maar op voorstel van het college, verder te kijken welke mogelijkheden er zijn om de dienstverlening op wettelijke taken op een juiste manier uit te kunnen blijven voeren.
Voorzitter, dan de motie over de elektrische vuilniswagens. Ik snap de oproep. Ik zal ook zeker mijn best doen om daaraan gehoor te geven. Ik wil daaruit twee dingen opnemen. U heeft een bedrag van € 52.000,00 genoemd. Volgens mij zijn dat de kosten waarvan Avalex heeft aangegeven dat dat de meerprijs is van een elektrische vrachtwagen. Ik heb inmiddels begrepen

dat die kosten ietsje lager zijn, dus de besparing is waarschijnlijk niet die € 52.000,00. Op dit moment rijden er bij ons elektrische vrachtwagens, maar hoeven we daar niet voor te betalen. Dus op dit moment zou dit betekenen dat wij daar geen besparing op gaan halen, maar misschien wel andere auto's rijden.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Van der Eijk, VVD. Aan u het woord.

De heer **Van der Eijk**: Dank u wel voorzitter. Kan de wethouder dan aangeven of er wel een prijsdifferentiatie is in de producten- en dienstencatalogus? Bij mijn weten is er gewoon geen keuze. Er zijn gewoon ritprijzen en dat is het. Dus hebben we die keuze in de producten- en dienstencatalogus? Dat is de concrete vraag.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, ik dacht dat ik probeerde duidelijk te maken dat we die keuze dus niet hebben. Er is geen differentiatie, dus op dit moment betalen we per ritprijs en krijgen we of een elektrische of een dieselwagen, die overigens ook zeer aan de schone kant zijn. Dus we zullen dit moeten bespreken met Avalex en kijken wat daar voor mogelijkheden zijn. Mogelijk dat we gezamenlijk, met alle gemeenten binnen Avalex, een keuze kunnen maken in het kader van het temporiseren van de investeringen op het gebied van de elektrificatie.
Voorzitter, ik zie een interruptie.

De **voorzitter**: Mevrouw Koppert, OGP Midden-Delfland, aan u het woord.

Mevrouw **Koppert**: De heer Voskamp, de wethouder, gaf net al aan 'de besparing is waarschijnlijk minder dan € 52.000,00 en het wordt nu al niet in rekening gebracht'. Als ik kijk naar de stukken van Avalex, is onze grootste kostenbesparing € 360.000,00 per jaar als we de restafvalstroom weten te verminderen. Dus is de wethouder het met mij eens dat het beter is om te besparen op restafval dan op elektrificatie van auto's?

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, bij besparingen kan je denken in en/en of of/of. Ja, ik ben het met u eens dat besparen op het restafval en een groter effect zal hebben, maar dat neemt niet weg dat er ook mogelijk nog een besparing te realiseren is op het temporiseren van deze elektrificatie.
Voorzitter, een korte reactie op de VVD over de kerstboom. Ik denk dat sommige initiatieven waar we keuzes hebben gemaakt, juist nu de mogelijkheid geven aan andere mensen om het initiatief op te pakken en zelf iets te gaan doen. Dat gebeurt in verschillende kernen op verschillende wijzen ook. De ene kern pakt iets zelf op, de andere kern komt bij de gemeente aankloppen voor een bijdrage. Door juist dit soort zaken misschien niet te doen, of voor te stellen om het niet te doen, wil niet zeggen dat de kerstboom er niet komt. Maar het wil wel zeggen dat wij als gemeente niet per se en direct aan de lat staan om dat te financieren. Mogelijk dat er heel mooie initiatieven komen, vanuit ondernemers bijvoorbeeld, die zeggen 'hé, hier ga ik voor. Hier ga ik me hard voor maken.' Voorzitter, dan verder nog de vergelijking met het azc. Volgens mij was het de heer Vieira die al vanuit D66 reageerde daarop. Wij hebben op dit moment een positief saldo op onze begroting vanwege de komst van het azc. Ik zou in ieder geval willen voorkomen dat het beeld ontstaat dat we daar geld aan verliezen.
Bij D66 hebben we het over de motie toeristenbelasting al gehad. De bezuiniging op het traineeship. Ik snap de vraag. Wij stellen voor om op het traineeschip structureel te bezuinigen, maar dat eventueel incidenteel toch nog op te voeren. Dat kan. Die mogelijkheid hebben we ook. Dat helpt ons uiteindelijk in ons saldo in de begroting. In uw motie roept u volgens mij op om de bezuiniging niet te doen en daarna doet u een aantal oproepen om te zoeken naar een regionale samenwerking. Dat hebben we al eens een keer gedaan. Dat lijkt niet echt kansrijk, maar het voorstel om creatief te kijken naar een invulling en dat we belang hechten aan het besluit, daar kunnen we als college mee instemmen. Dus wat ons betreft zou het schrappen van de eerste bullet een eerste stap zijn, met een kleine winstwaarschuwing dat de tweede bullet met regionale samenwerking al een uitdaging zal zijn omdat we daar al eens naar gekeken hebben.

Even kijken hoor. Ja voorzitter, we hebben meerdere voorstellen gedaan waarin we zo goed als mogelijk vooraf hebben gekeken en besproken met partijen dat er voorstellen aan zaten te komen, maar niet concreet ingevuld. We hebben altijd gezegd 'wij werken iets op. We leggen dat aan u voor' en daar zit spanning op. Dat betekent dat sommige zaken eerder bij u waren dan uiteindelijk bij de partijen waar het over ging. In die zin kijk ik even naar OGP Midden-Delfland, concreet in verband met de samenwerking met LTO en de inzet van IODS-gelden. Dat is op die manier niet vooraf opgepakt. Dat we daar nog een gesprek moeten hebben over hoe we dat verder gaan invullen en of dat wel op deze manier exact kan, is zeker het geval. Voor wat betreft het salaris van de medewerkers zijn dat medewerkers die ook echt aan Duurzaam Boer Blijven werken. Dus dat is ook iets dat we al jaren op die manier doen, met goedkeuring van LTO. Voor wat betreft de inzet op de CBG-gelden, daar moeten we verder kijken wat er kan. Wij denken dat we het kunnen uitleggen dat dit voor het landschap uiteindelijk een plus zou kunnen betekenen. Ik wil daar een heel klein beetje aan toevoegen. Er werd op enig moment gezegd dat het geen spaarpot is, maar dat is het dus ook niet. We moeten ook wel met elkaar dingen doen die juist goed zijn voor het landschap.
Even kijken of ik nog vergeten ben. Voorzitter, volgens mij ben ik op deze manier alle partijen afgegaan waar echt specifiek iets lag en mij bekend was wat er gevraagd werd. Daar heb ik geprobeerd te reageren. Het zou kunnen zijn dat als we straks een overzicht hebben, we nog even terug moeten komen om op details van andere amendementen of moties in te gaan.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Vieira, D66.

De heer **Vieira**: Voorzitter, ik heb een vraag en ik weet niet of de wethouder dit weet. OGP Midden-Delfland gaf aan dat, naar ik meen bij Woudseweg nummer 7, uit mijn hoofd, een opslag was van gevaarlijke explosieven en dat het daardoor niet opgezegd kon worden. Dat verandert natuurlijk het perspectief, dat is wat anders dan wanneer je zegt 'twee sportverenigingen gaan in één gebouw'. Wat kan het college hierover zeggen?

De **voorzitter**: Dank u wel. Wethouder Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, toen ik vanmiddag bezig was met voorbereiden van deze raadsvergadering, had ik bedacht dat ik een stukje tekst aan het einde zou kunnen delen met u, waarin wij aangeven dat er voor ons als college, zelfs met alle besluitvorming en de zorgvuldigheid waarmee hier nu vandaag en voorafgaand aan deze vergadering een en ander is opgewerkt, er nog steeds zaken overblijven die we moeten uitzoeken en waar we misschien nog wat verder moeten kijken omdat de maatregel an sich bijvoorbeeld sympathiek is of kansrijk lijkt te zijn, maar de uitvoering van die maatregel misschien nog wat haken en ogen kent en verder uitgewerkt moet worden. Ik denk dat dat een deel van het antwoord is dat ik hierop kan geven. Richting de begroting zullen we met de kaders die u straks stelt, met de maatregelen wel en niet, aan de slag gaan. Dat betekent dat we voor sommige maatregelen nog verder uitzoekwerk te doen hebben voordat we dat ook daadwerkelijk kunnen invoeren.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Voskamp en ik zie een interruptie van de heer Jongsma van OGP Midden-Delfland. Aan u het woord.

De heer **Jongsma**: In reactie op de beantwoording van de wethouder. Wat is dan nu concreet het advies van deze wethouder op dit punt? Is het dan op dit moment 'voorlopig dat fiche maar even niet inzetten?' Dus wij zeggen, met zijn allen, 'doe het niet'. En u de ruimte geven? Of moet ik met een motie komen? Wat is handig in dezen?

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, over welk fiche hebben we het dan specifiek op dit moment?

De heer **Jongsma**: We hebben het over duizend bommen en granaten.

Wethouder **Voskamp**: Ja. Woudseweg 7. Maar ik zoek eigenlijk eventjes naar een nummer. Dat is misschien wel een detail… 21?

De **voorzitter**: Fiche 21.

Wethouder **Voskamp**: Ja voorzitter, ik moet het hier nu opzoeken. Nogmaals, ik snap uw overweging. Ik heb aan het begin geprobeerd aan te geven dat ik de keuzes die de raad heeft gemaakt en raadsbreed voorstelt om in ieder geval niet te doen, kan ondersteunen, maar dat we verder terughoudend staan ten opzichte van nog verder schrappen van fiches. Misschien denk ik dat het goed is dat wij uiteindelijk pleiten voor wat vrijheid richting het opwerken van de begroting om de zaken waar u specifiek vanavond aandacht voor heeft gevraagd nog eens even goed te bekijken of dat op die manier kan. Als het ons niet lukt om een huur op te zeggen voor een partij die geen plek heeft om heen te gaan, omdat er met wapens en vuurwerkzaken gewerkt wordt, kunnen we dat dus niet zomaar doen en dan moeten we daarnaar kijken. Dat zou kunnen betekenen dat sommige maatregelen niet uitgevoerd kunnen worden, niet volgend jaar uitgevoerd kunnen worden of niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat we daar bijvoorbeeld wat frictiekosten voor maken. Dat is, in zijn algemeenheid, mijn reactie op de heer Jongsma.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Voskamp en ik kijk naar collega-wethouder Oderwald om te zien in hoeverre die ook nog een toelichting wil geven op vragen die gesteld zijn.

Wethouder **Oderwald**: Voorzitter, ik zal me beperken tot vragen die gesteld zijn op de portefeuilles die ik op dit moment in bezit heb en een paar kanttekeningen plaatsen voor enige nuancering die soms nodig is, in aanvulling op wat al door mijn collega Voskamp is gedaan. Allereerst straatwerk naar voren halen. Daar heeft de heer Voskamp ook al aan gerefereerd. Dat zal niet zo eenvoudig zijn. We zullen wel zien, dat zullen inwoners ook zien, dat we de aanpak van het onkruid dat op dit moment op de wegen groeit, de komende periode na de aanbesteding weer goed zullen vervullen. Dat in antwoord op de vraag die de heer Roeling stelde, die naar ik zie, niet aanwezig is op dit moment.
Dan is er nog een aantal punten benoemd. Ik zoek ze even op tussen al mijn aantekeningen. Ik heb de VVD horen zeggen 'werken moet altijd lonen'. Daar ben ik het helemaal mee eens en dat hebben wij ook bekrachtigd in ons beleid dat we zo onlangs met de raad hebben vastgesteld, het plan voor geldzorgen, armoede en schulden. Het integratie- en participatiebeleid heeft u vorig jaar vastgesteld. In een van die trajecten kwam ook het onderzoeksrapport van KWIZ naar voren, waarin ook duidelijk aangegeven staat dat de beleidsregels en de acties en de uitvoeringsagenda die Midden-Delfland heeft, de pakketten die we hebben om mensen in een mindere positie te ondersteunen, ervoor zorgen dat geen armoedeval aangemoedigd wordt. Dus die kanttekening wil ik daarbij plaatsen.
Dan zijn er amendementen op onderwijsachterstandenbeleid en bijvoorbeeld op beschut werk, om die bezuinigingen terug te draaien. Ik snap dat. Dat is kwetsbaar. Wat we daar vooral doen, is strakker begroten. Dus het zou dan betekenen dat we eerder bij u terugkomen in de raad, maar we gaan in de uitwerking richting de begroting erop terugkomen hoe we dat precies doen. We hebben u gehoord dat u dat liever niet wilt, maar wat ons betreft, was het ook niet onmogelijk om te doen. Dus die kanttekening wil ik daarbij plaatsen.
Dan is er ook een amendement geweest op het gebied van dienstverlening. Daarbij is het absoluut niet de bedoeling om baliecapaciteit te verminderen. Dat is juist niet wat er in het fiche stond. Het gaat er juist om hoe we projectmatig de verbetertrajecten in de organisatie beleggen en hoe we die vacatureruimte invullen en hoe we daarmee omgaan. Daar sluit ik me aan bij wat de heer Voskamp al zei over vacatureruimte, we willen gewoon kritisch blijven kijken naar wat we doen. Ik begrijp wat u bedoelt, dienstverlening is hartstikke belangrijk voor onze inwoners en wachtrijen zijn niet nodig. Maar dat is ook niet het effect van het fiche dat hier voor ons lag.
Tot slot bij de WSW. Mensen stromen niet meer in in de WSW. Dan gaat het om beschut werk. Dat is een ander wettelijk kader. We zien dat niet gebeuren en ook daar geldt eigenlijk dat strakker begroten. Maar ik heb vooral van u gehoord dat diverse fracties aandacht hebben gevraagd voor de jeugdzorg. Dat is een onderwerp dat heel belangrijk is. Niet alleen in Midden-Delfland, maar in alle gemeenten is dat een grote kostenpost die steeds maar toeneemt. Wij hebben daar al langer een lokaal actieprogramma op staan. We gaan ermee aan de slag. We gaan met u in dit najaar over verordeningen praten om de reikwijdte, waar we lokaal in de positie zijn om dat aan te pakken, aan te pakken. U kent – dat hebben we vorige week besproken – de regionale aanpak. Maar ook landelijk loopt er nog altijd een lobby vanuit de VNG om kosten gecompenseerd te krijgen en daar

niet alleen voor te staan want die decentralisatie heeft nog niet echt zijn uitwerking gehad zoals iedereen dat gehoopt had. Maar het belangrijkste dat ik u daarbij aan wil geven is dat de samenleving ook niet maakbaar is. Het zijn openeinderegelingen en we doen heel hard ons best. In de kadernota zit echt een pakket maatregelen, onder andere om ook met huisartsen aan de slag te gaan, waar zelfs kanttekeningen bij worden geplaatst. We zijn er volop mee aan de bak, maar de samenleving is niet maakbaar. Kinderen die zorg nodig hebben, zullen we altijd zorg blijven bieden en het is belangrijk om die kanttekening daar nog bij te maken.
Dat was, wat mij betreft, mijn inbreng vandaag, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Oderwald en ik zie een interruptie van de heer Van Rijs. Aan u het woord.

De heer **Van Rijs**: Dank u wel wethouder voor de toelichting. Ik liet u even uitspreken, maar toch nog een vraag over de formatie adviseur dienstverlening waar u over sprak. Als wij die fiche lezen, staat er 'het volledig opvangen binnen de organisatie is niet haalbaar'. Dus dan gaan we ons als CDA toch zorgen maken. Kunt u uitleggen hoe dat precies zit?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rijs. Wethouder Oderwald.

Wethouder **Oderwald**: Dan gaat het er vaak om hoe je precies taken en functies belegt. Sommige mensen hebben gewoon meerdere rollen en functies en taken. Dat schuiven we dan in elkaar, maar dat gaat niet om baliemedewerkers waar het dan om draait. Het gaat echt meer om projectmedewerkers. We zijn goed aan het kijken hoe we dat zorgvuldig doen en we willen ook in de uitwerking richting de begroting, zoals de heer Voskamp dat ook al uitlegde, kritisch kijken naar wat de beste route is. We hebben dat nu zodanig geformuleerd dat erop te besparen valt en dat zijn flinke bedragen om te doen. Ik denk niet dat de agenda die we hebben voor het verbetertraject voor dienstverlening door deze besparing teniet wordt gedaan.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Oderwald. Ik zie een interruptie van de heer Jongsma.

De heer **Jongsma**: Ik zit er zo een beetje over na te denken. Ik voel en bespeur nu een beetje dat we binnen de organisatie gaan kijken waar het nodig is, waar mensen ingezet kunnen worden. Dat lijkt me logisch op zich, maar ik hoorde eerder ook wethouder Voskamp al roepen dat het meer moet naar wat we wettelijk moeten doen. Alles dat dan een beetje boventallig of bovenformatief is, dan misschien maar niet. Wat maakt dat ons dan als gemeente, als we alleen onze wettelijke taakjes doen en voor de rest niets? Bijvoorbeeld zo'n beleidsmedewerker landelijk gebied lijkt mij heel essentieel in deze gemeente waar je Bijzonder Provinciaal Landschap hebt. Dus wat gaat het college en deze organisatie dan doen om op een andere manier invulling te geven aan sommige vacatures?

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Jongsma, ik zie wethouder Voskamp. Aan u het woord.

Wethouder **Voskamp**: We hebben het hier specifiek over drie vacatures die op dit moment anders ingevuld worden, waarmee we nog steeds voldoen aan onze opdracht en onze taakstelling. Het zijn wel degelijk zaken die bovenwettelijk zijn. Maar we hebben bijvoorbeeld nog steeds twee beleidsmedewerkers landelijk gebied. Dus het is niet alsof we daar dan niets meer op doen. Op dit moment wordt dat overgenomen door andere medewerkers. Dat betekent dus dat wij die vacatures hebben en dat die voorlopig blijven bestaan omdat we daar ten eerste geen invulling aan kunnen geven, maar anderzijds ook de werkzaamheden binnen de organisatie wel opgelost krijgen. Dat geeft nog steeds een uitdaging en dat zal ook kunnen betekenen dat we niet alles op die manier kunnen blijven doen. Vandaar ook mijn opmerking dat we zullen blijven zoeken naar wat er dan eventueel buiten de boot zou kunnen vallen en hoe we dat dan opvullen. Maar wij denken dat wij met deze drie specifieke vacatures invulling kunnen geven aan, ten eerste, een opdracht om toch ook daadwerkelijk te schrappen op vacatures en daarmee een besparing te realiseren, omdat de werkzaamheden op dit moment ook gedaan worden en we dan liever kijken naar 'op welke wijze kunnen we dan op andere plekken misschien wat verlichting brengen?', dan dat we deze vacatures in stand houden en als extra opdracht geven.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Voskamp. Mijnheer Gebben, VVD.

De heer **Gebben**: Graag nog enige duidelijkheid over die laatste opmerking, want er wordt nu drie fte weggestreept uit de ambtelijke organisatie. Maar ik hoorde de wethouder zeggen 'we gaan kijken hoe we anderen gebieden daarmee kunnen ontlasten', Betekent dat dan automatisch dat die drie fte ergens anders terugkomen, of dat een deel van die fte's terugkomen op andere afdelingen, of niet? Dan is het eigenlijk geen bezuiniging in de zin van drie fte en dan moet je dat ook eerlijk zeggen als het maar anderhalf fte is.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Gebben. Het woord is aan de heer Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, om de spraakverwarring misschien nog wat duidelijker te maken. Het gaat hier niet om drie fte, maar het gaat hier om drie vacatures. Dus dat zijn sowieso al minder dan drie fte's. Het is niet de bedoeling om hier nu, ter plekke, een uitruil te doen en te zeggen 'deze vacature schrappen we en we voeren bij de begroting vervolgens een vergelijkbaar aantal fte op'. Dat zijn we nadrukkelijk niet van plan. In wat we wel van plan zijn, willen we heel realistisch zijn. We hebben de afgelopen tijd een aantal zaken opgevangen ondanks het feit dat deze vacatures bestaan. Dat heeft op verschillende plekken binnen de organisaties tot wat extra druk geleid. Wij denken dat we met het schrappen van deze vacatures in ieder geval nog steeds kunnen voldoen aan de opgave die we hebben, ook op het landelijk gebied, ook richting bedrijvencontacten, maar het zou kunnen zijn dat we richting de begroting of op een ander geschikt moment naar u toe komen met een voorstel om op een bepaalde plek een uitbreiding te voorzien. Dat zal, wat ons betreft, niet in dezelfde mate zijn als we nu aan vacatureruimte schrappen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Voskamp. Dat maakt dat ik denk dat wij toe zijn aan een schorsing. Die schorsing houdt tevens in dat het pakket van A tot en met U aan amendementen en vijf moties ondertussen verwerkt zal worden en aan u zal worden uitgereikt, zodat daar de onderlinge afstemming en beraadslaging op kan plaatsvinden. Mijn voorstel zou zijn, het is nu 21.37 uur, dat we om stipt 22.30 hier weer zitten, tenzij u langer tijd nodig acht. Dan schors ik hierbij de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Geachte raad, met excuses voor de ietwat uitloop. Dat betekent wel dat juist die tijd, als het goed is, straks weer gewonnen wordt, want ik wil als eerste in de eerste termijn nog het woord geven aan wethouder Voskamp om bij de moties en amendementen nog even een korte toelichting te geven. De heer Voskamp, aan u het woord.

Wethouder **Voskamp**: Dank voor het overzicht. Daar hebben we even naar gekeken als college en wij hebben met dat overzicht dat u allemaal heeft, gekeken welke moties en amendementen al een meerderheid hebben. Die leggen we apart op basis van de ingetekende en ondersteunde verklaringen. Het lijkt mij goed in het kader van de discussie straks, dat wij als college een reactie geven op de overige moties. Dat zal een advies zijn richting u, waar u in uw tweede termijn vervolgens gebruik van kunt maken. Ik kom bij amendement E bij de kadernota over het schrappen van de vacature voor de bedrijfsfunctionaris. Zoals ook in de eerste termijn door mij aangegeven namens het college, zullen wij dit amendement ontraden.
Amendement F van de inburgering Vluchtelingenwerk ontraden wij ook.
Amendement J Jeugdsubsidies sport. We kunnen ons voorstellen dat u daarvoor zou kiezen en we laten dat oordeel aan u.
Amendement K Waarderen van werkgeverschap. Ook daar het oordeel aan u. We kunnen begrijpen dat u daarvoor zou kunnen kiezen.
Amendement L Ook de minderbedeelde heeft recht op ondersteuning. Dit ontraden we omdat er wel degelijk ruimte is binnen dit budget om dit door te voeren.
Amendement M. Iedereen heeft recht op onderwijs. Ook dit ontraden we omdat wij mogelijkheden zien om via strakker begroten dit gewoon binnen de begroting op te lossen.
N Heldere taal. Oordeel raad.
O Fiche 80 schrappen vacature beleidsmedewerker landelijk gebied. Dat ontraden wij.

P Fiche 82 schrappen vacature medewerker dienstverlening. Dat ontraden wij.
Q Communicatie doet ertoe. Oordeel raad en wij snappen dat u hier positief op zou kunnen besluiten.
R Verhuren van gemeentelijk vastgoed Woudseweg. Wat ons betreft ontraden we dat, maar gaan we wel het gesprek aan met de huurder, zoals toegezegd.
Motie 2 Differentiatie toeristenbelasting voor Midden-Delfland ontraden wij omdat wat ons betreft nog steeds niet duidelijk is wat die lage regeldruk met zich meebrengt en wat het verschil in uitgangspunt voor mogelijke rechtsongelijkheid met zich mee zou brengen. Dat was motie 2.
Van motie 3 heb ik in een reactie aangegeven dat als het eerste bullet…

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Roeling.

De heer **Roeling**: Motie 2 hebben wij mede ingediend. Onze naam staat er weliswaar niet onder, maar ik heb dat in de pauze nog even rechtgetrokken met D66. Dus als het college zegt 'waar meerderheden voor zijn, laten we dat aan de raad', is er hier ook een meerderheid ontstaan als u er vier bij optelt. Dus ik stel voor dat dit gewoon oordeel raad blijft.

Wethouder **Voskamp**: Voorzitter, het is uiteindelijk sowieso aan de raad. We hebben als college aangegeven op basis van de logo's die eronder stonden… Ik snap het, maar dat hebben wij dus gedaan. Ik heb in de eerste termijn ook al een aantal beperkingen van deze motie genoemd. Wat ons betreft, zouden wij die nog steeds ontraden. Maar als u ervoor kiest, staat dat u vrij.
Motie 3, over investeren in personeel is een goede investering op lange termijn. Wat ons betreft, zou het eerste punt van het dictum geschrapt moeten worden want we gaan dus wel degelijk bezuinigen op het structureel traineeship. We gaan dan verder zoeken met bullet 2 en 3, dus wat ons betreft, is die aangepast aan het oordeel van de raad.
Motie 4, oneigenlijk gebruik van IODS-geld, zouden wij ook ontraden, maar we gaan uiteraard in gesprek met de betrokken partijen om te kijken hoe we dit dan in zouden kunnen vullen.
Voorzitter, op deze manier hebben wij als college geprobeerd in ieder geval iets meer duidelijkheid te scheppen in wat er nog voorligt. Dan lijkt het mij goed als u in de tweede termijn daar nog met elkaar en met ons over in discussie gaat.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Voskamp, voor het geven van deze toelichting namens het college die ook weer zal helpen waarschijnlijk om het kwartier dat we langer nodig hebben gehad straks juist dubbel en dwars in te halen. Ik wil starten met het verzoek aan te geven wie op wil voor de tweede termijn. Allen, te beginnen bij de heer Gebben van de VVD.

De heer **Gebben**: Ik vind het een beetje lastig hoe we dit in moeten vullen. Maar goed, ik wil eerst in zijn algemeenheid even zeggen hoe de VVD ertegen aankijkt. Er zijn een heleboel amendementen en die worden aangeraden of ontraden door het college. Dat begrijpen wij. Hoe wij ertegen aankijken is dat we hier een kadernota maken, dus niets dat we hier beslissen is in beton gegoten. Ook als we fiches amenderen, is het wat ons betreft nog steeds aan het college om daar uitvoering aan te geven. Het is alleen als een amendement wordt aangenomen, denk ik, een duidelijk richtinggevend signaal. Zo kijken wij er ook tegen aan. Wij zijn ook niet van plan daarom amendementen die wij hebben ingediend in te trekken. We zijn gewoon benieuwd naar het oordeel van de raad. Er zijn een heleboel dingen waar wij goede dingen in zien en andere waar wij geen goede dingen in zien.
Een belangrijk punt dat we aangevoerd hebben is de contactpersoon voor bedrijven. Dit is best een beetje ingewikkeld verhaal geworden omdat er ook twee andere vacatures in het verhaal betrokken zijn. Hoe wij er nu tegen aankijken, is dat we het echt belangrijk vinden dat het aanspreekpunt voor ondernemers in deze gemeente goed geborgd is. Het aanspreekpunt is er niet alleen voor dat ondernemers daar terechtkunnen, maar ook dat er proactief vanuit het de gemeente richting ondernemers zaken worden opgepakt. Dat is voor ons echt een heel belangrijk punt. Nu kijk ik ook even naar mijn collega's.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Roeling, Mijn Partij.

De heer **Roeling**: Een vraag of voorstel aan de VVD. Wij snappen de behoefte aan een bedrijfscontactfunctionaris. Alleen denken wij, laten we het eerst eens hebben over wat we die

mensen meegeven voor de uitwerking van hun taken. Dat is de reden waarom wij dat nog niet hebben ondertekend. Maar als de VVD bereid is om te zeggen 'we willen het wel in die zin aanpassen dat we het eerst eens een keer gaan hebben over wat zo iemand precies gaat uitvoeren', kunt u ons aan uw zijde vinden. Maar nu wekt het de indruk dat het weer op de manier van het huidige beleid voortgaat en wij denken dat er enkele verbeterpunten zijn. Is de VVD bereid om dat op die wijze aan te passen?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Roeling. De heer Gebben.

De heer **Gebben**: Uiteraard zijn we daartoe bereid want ik heb ook een beetje uit het verhaal van het college begrepen dat dat soort van de bedoeling was. Die functie moet wel soort van behouden blijven. Alleen de exacte invulling is er nog niet omdat niet helemaal precies bekend is waar die moet landen. Een keer goed kijken naar wat die persoon moet doen en hoe we dat graag willen, doen we heel graag zelfs. Dan denk ik dat we het wat concreter kunnen maken. Maar wij wachten ook een beetje af wat er voor voorstel van het college komt over hoe dat precies ingevuld zal worden.
Nu het vervolg, ik weet niet… Ik kijk ook even naar de collega's.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Zwaard.

De heer **Zwaard**: Voorzitter, is het dan niet beter als de VVD dit niet als amendement, maar als een motie indient?

De **voorzitter**: De heer Gebben.

De heer **Gebben**: Dat is zeker een terecht punt, maar gezien het tijdstip op deze avond wordt het een beetje lastig, denk ik. We hebben er ook over getwijfeld. Maar goed, als we het zo laten staan, als een duidelijk richtinggevend punt, kan het college daar zelf invulling aan geven. Dat is een beetje vergelijkbaar met een motie. Ik denk dat we er met die fiches niet al te strak in moeten zitten want uiteindelijk betreft het hier een kadernota en de invulling is en blijft bij het college liggen. Daar zien we in november het resultaat van. Dan gaan we allicht met elkaar weer een discussie aan over bepaalde punten. Dus wat mij betreft, moeten we daar niet al te star in doen. Het blijft tenslotte een kadernota.
Ik kijk heel even naar de collega's. Is het fijn dat we alles doorlopen per partij? Dat wordt een heel langdradige bezigheid. Ik denk dat we weinig keuze hebben, maar… Gewoon per letter? Ja, die met mijn eigen naam eronder sla ik over, dat klopt.
Dan beginnen we bij C want onder A en B staan wij zelf. Daar gaan wij tegenstemmen. Wij gaan ervan uit dat als vanuit het ambtenarenapparaat komt dat het wel wat minder kan, dat prima is, wat ons betreft.
Dan gaan we naar de Adviesraad Sociaal Domein, D. Daar gaan wij ook tegenstemmen. De bezuiniging zoals die er nu ligt, gaat niet het functioneren van de Adviesraad Sociaal Domein negatief beïnvloeden. Dus wat ons betreft prima.
Dan gaan we naar I. Dat zijn twee verschillende dingen bij elkaar die eigenlijk moeilijk te vergelijken zijn. De verhuur van snippergroen zien wij gewoon niet voor ons. Wat ons betreft, mag je het ook gewoon verkopen als je dan toch iets wilt. Wat betreft de overige twee is fiche 28 wat ons betreft ook niet nodig.
J, de subsidie sport. Dat gaat naar wij hebben begrepen, vooral om een extra subsidie die voor allerlei subsidiëring van jeugdigen van buiten onze gemeente… Ik denk niet dat dat verstandig is.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Scholtes.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, dan heb ik toch een vraag aan de heer Gebben van de VVD want uiteindelijk is het natuurlijk een subsidie die landt bij de vereniging. Het zijn weliswaar kinderen van buiten onze gemeente die komen sporten bij een vereniging binnen Midden-Delfland, waar misschien ook wel vrijwilligers zitten van buiten onze vereniging die een vereniging binnen Midden-Delfland draaiende houden. Ziet de VVD dat ook op die manier? Of zegt de VVD 'nee, het zijn kinderen van buiten de gemeente en daar zetten we een hek omheen'?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Scholtes.

De heer **Gebben**: Dat is heel gechargeerd, maar wij kijken zo tegen deze bezuiniging aan dat het eerst en vooral niet tot nadelige consequenties voor onze eigen inwoners moet leiden. Dus een hek om Midden-Delfland, is natuurlijk een beetje ridicuul.
Even kijken.

De **voorzitter**: Een tweede interruptie van de heer Scholtes

De heer **Scholtes**: Is de VVD dan wel van mening dat het over onze eigen verenigingen gaat? De verenigingen binnen Midden-Delfland die we willen supporten met dit amendement?

De **voorzitter**: De heer Gebben.

De heer **Gebben**: Ja, dat zijn we wel degelijk, maar goed, wie heeft gezegd dat bezuinigen leuk was?
Dan gaan we naar K over afscheid en jubilea. Daar gaan wij ook tegen stemmen. Bij mij wordt dat, als ik daarnaar kijk, altijd door de collega's onderling geregeld en betaald. Dat is niet heel anders dan in andere bedrijfstakken, denk ik. Dus ik geloof niet dat dat het breekpunt is voor personeel om hier wel of niet te blijven.
Dan gaan we naar L. Hier is sprake van een duidelijke onderbesteding. Er is gewoon ruimte in het budget en dat wordt door het college aangegeven. Ik zie niet in waarom we dat niet zouden gebruiken.
M, ook hier is het een begrotingskwestie. Er is onderbudget dus krapper begroten is een prima plan.
N, Heldere taal. Wat ons betreft, mogen we dat ook wel wegbezuinigen. Tegenwoordig zijn er goede middelen zoals ChatGPT om dat op te lossen, denk ik.
Het schrappen van de vacature landelijk gebied. In principe zijn we tegen, maar dat valt ook… Dit vind ik moeilijk, want het valt binnen die drie vacatures waar ik net in het begin al over gesproken heb. In principe zijn we tegen, maar het is een heel pakketje. Dus ik vind het heel lastig. Daar komen we, denk ik, in november ook nog wel op terug.
Dat dat geldt ook voor P. Daarvoor geldt eigenlijk precies hetzelfde.
Dan gaan we naar Q. Communicatie doet ertoe! Daar is de VVD voor. Wij zien echt het belang van De Schakel en de WOS en ook wel een beetje van de digitale borden. We dachten dat dat via advertenties werd bekostigd, maar dat is kennelijk niet zo. De WOS en De Schakel spelen een belangrijke rol in de onze communicatie naar buiten. Ik denk dat goede journalistiek altijd belangrijk is, ook voor controle op de macht, zogezegd.
Dan komen we bij R, het verhuur van de Woudseweg 7. Wij gaan tegen stemmen omdat de consequenties niet… We vinden dat de consequenties eerst goed uitgezocht moeten worden, maar dat gaat ook gebeuren, zo heb ik begrepen van het college. Dus dat komt helemaal goed.
Dan gaan we naar S. Daar gaan we ook tegen stemmen. Discriminatie is niet een enorm groot issue in Midden-Delfland, denken wij. En welk probleem gaan we hiermee oplossen? De Anne Frank Krant is heel sympathiek, Maar ik denk dat scholen heel goed zelf weten hoe ze kinderen over de Tweede Wereldoorlog kunnen vertellen. Dus dat is geen probleem, denk ik.
Dan gaan we naar T, armoedebeleid en de volksfeesten. Het zijn ook weer twee niet samenhangende punten op één amendement. Dat vinden wij lastig. We hebben al gezegd dat naar armoedebeleid veel integraler moet worden gekeken. Wat betreft de subsidies op volksfeesten, dat is een bezuiniging die niet enorm is. Die valt eigenlijk onder de kaasschaafmethode en ik denk dat onze bevolking op deze wijze ook een klein beetje moet inleveren. We doen al geen ozb-verhoging dus dat kunnen we, denk ik, heel goed verklaren.
Het lokaal onderwijsbeleid. Daar gaan wij voor stemmen. We stemmen tegen andere dingen hiervoor. Het idee erbij is 'dat doen we dan niet, maar dan houden we dit wel in stand omdat wij denken dat het een goed idee is om dat te doen en scholen zelf de vrijheid hebben om dat in te vullen'. En als er iemand is die dat goed kan, zijn het de scholen zelf, denk ik. Ik denk dat het goed besteed geld is.
Dan gaan we naar de differentiatie toeristenbelasting. Daar gaan wij tegen stemmen. Dat is puur vanwege het feit dat wij denken dat het op dit moment heel erg gericht is op één grote ondernemer hier die dan de kosten van onze toeristenbelasting wel kan betalen. Dat vinden wij

niet helemaal fair. Wij vinden dat je ondernemers gelijk moet behandelen. Dat gebeurt hier niet. Ik snap dat het nog uitzoeken is, maar het is heel erg gericht op een bepaalde uitkomst. Die vinden wij niet helemaal chic.
Even kijken. Personeel op lange termijn. Daar gaan wij voor stemmen. Goed werkgeverschap betekent ook dat je moet investeren in opleidingen en werkplezier. Dat vinden wij belangrijk. Het is niet zo dat je personeel moet zien als alleen maar een kostenpost, dus daarom gaan wij voor stemmen.
Het oneigenlijk gebruik van IODS-gelden. Daar gaan wij tegen stemmen. Wij vinden het op zich helemaal geen slecht idee om een deel van ons groenbeheer te laten bekostigen uit de IODS. Daar is het uiteindelijk ook grotendeels voor opgezet, om ons groene, mooie landschap te beschermen. Dus daar een klein budget uithalen vind ik helemaal niet zo'n slecht idee.
En dan de laatste. Daar gaan we voor stemmen puur en alleen omdat het eigenlijk een beetje een open deur intrappen is. Als je kijkt naar 'kunnen wij bezuinigen op verzekeringen?', lijkt het mij niet meer dan logisch dat je dat doet, maar dat je wel in het achterhoofd houdt dat je geen onnodige risico's gaat lopen.
Dan hadden we nog een vraag van D66 over het azc. Ik dacht 'daar gaan we het vanavond niet heel uitgebreid over hebben', maar ik vind toch dat we er even op moeten reageren. Het saldo staat nu positief, wordt er gezegd. Wij denken heel eenvoudigweg dat het rekensommetje niet helemaal compleet is. Er zijn heel veel kosten die nu wel gemaakt worden en daarmee te maken hebben, maar die misschien nog niet opgevoerd zijn. Dan hebben we het over de boeterente van de grond. We hebben het over de juridische kosten voor het bezwaar maken. We hebben het over de extra Woo-verzoeken, de ecoloog, asbestverwijdering, eventuele uren van ambtenaren. Dus het wordt een welles-nietesspelletje. Het is gewoon zo dat wat je erop zet, erop staat en wat er niet op staat, niet. Daar krijgen we toch niet echt een vinger achter. Maar wij denken dat er in ieder geval flinke kosten gemaakt zijn. Dat rijtje is best lang. Of dat positief uitpakt of niet, dat vind ik niet… We hebben die kosten al gemaakt en zo simpel is het.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Scholtes.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, vindt de VVD het echt fair om de kosten voor Woo-verzoeken, wat in principe een algemeen recht is van eenieder, op te voeren bij bepaalde projecten? Dan zouden we dat misschien bij andere projecten ook op die manier moeten aanpakken. Dus hoe ziet de VVD dat?

De **voorzitter**: Dank u wel.

De heer **Gebben**: Dat is heel eenvoudig. De Woo-kosten zijn enorm toegenomen hierdoor. Dat geldt ook voor de afhandeling van bezwaren. We hebben 133 bezwaren gekregen. Dan kun je toch niet zeggen dat we die anders ook hadden gehad, als we geen azc hadden gehad? Dat zijn gewoon extra kosten die er anders niet waren geweest. Dat lijkt mij zo logisch als wat. Daar wil ik het verder bij laten, mevrouw de voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Gebben van de VVD. Dan ga ik gauw door naar het CDA. De heer Van Rijs, voor de tweede termijn.

De heer **Van Rijs**: Ik zal het toch wat korter houden. Ik ga niet door alle blaadjes heen.
Inderdaad, zoals de vorige spreker zei, is het richtinggevend. Aan de andere kant moeten we wel in acht nemen waar we nu over besluiten, over de kadernota. Er staat 'we gaan akkoord met de kadernota, inclusief alle voorgestelde bezuinigingen'. Het kan dus niet anders zijn dan dat we toch richting geven hier. Dus het is weliswaar richtinggevend, maar als we niets hebben gezegd, zijn we het dus eens met alle bezuinigingen die er liggen. Dus wat dat betreft, wil ik daar heel duidelijk over zijn.
Verder zijn we heel erg dankbaar voor alle input die is ingebracht door de partijen. Een paar dingen willen we als CDA eruit lichten.
Eén daarvan is het voorstel van de VVD om het afgeraden advies over de inburgering Vluchtelingenwerk wel in te voeren. U zult begrijpen dat het CDA dat niet zal steunen want met dit bedrag wordt Vluchtelingenwerk Delft betaald om statushouders te ondersteunen bij de gezinshereniging. Als dat vervalt, zijn ze aangewezen op een juridisch loket in Den Haag dat niet

gespecialiseerd is. Dan worden de statushouders met een kluitje in het riet gestuurd, dus de CDA ondersteunt dat niet.
Dan met betrekking tot die functionarissen. Dat is een interessante discussie en ik neem aan dat het college op basis van de discussie hiermee aan de slag gaat. Voor het CDA staat centraal dat er een duidelijk loket moet zijn waar een ondernemer zich kan melden, met welk onderwerp dan ook. Dat loket kan dan zorgen voor contact met de juiste afdeling. Wat het CDA betreft, hoeft dat loket niet per se een dedicated functionaris te zijn. Dat deze dienstverlening op peil gebracht moet worden, daar is het CDA het van harte mee eens. Maar dat hoeft niet per se met één speciale functionaris te zijn.
Ik wil het hierbij laten voor de tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rijs. Dan ga ik voor een interruptie naar de heer Vieira.

De heer **Vieira**: Ja voorzitter, ik heb toch een vraag want het CDA komt niet terug op de bezuiniging op de Adviesraad Sociaal Domein. Weet het CDA zeker dat dat wat hen betreft, wegbezuinigd wordt als het aan het CDA ligt? Ik zie daar hun handtekening niet onder staan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Rijs.

De heer **Van Rijs**: Ja, we zullen straks met de stemmingen zien waar het CDA wel en niet mee instemt. Ik heb al gezegd dat we een heleboel voorstellen goed vinden en dat we daar ook mee in zullen stemmen. Dit is er één van. Ik heb alleen maar even toegelicht wat een paar items zijn waar we toch graag de nadruk op willen leggen. Dus u zult met de stemming zien waar we het wel en niet mee eens zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rijs. Dan wil ik door met het woord geven aan de heer Jongsma van de OGP Midden-Delfland.

De heer **Jongsma**: Ik probeer het omwille van de tijd nu ook zo kort mogelijk te houden. Ik heb dan ook wel het meeste geluk omdat wij de meeste amendementen en moties medeondertekend hebben, dus dat maakt het een stuk makkelijker.
Ik wil even beginnen met de discussie over de twee vacatures. Ga je die amendementen nu laten staan of moet je ze intrekken? We hebben uiteindelijk – de VVD maakt nu nog een andere keuze, maar ik snap ook wel hoe zij erin zitten – vanuit OGP Midden-Delfland samen met de ChristenUnie, die heeft medeondertekend, ervoor gekozen om deze twee amendementen op dit moment in te trekken omdat wij het voorlopig aan het college overlaten hoe het omgaat met de invulling van deze twee vacatures, of hoe het binnen de organisatie vorm krijgt. Hetzelfde geldt ook voor de bedrijfscontactfunctionaris. Maar goed, ik kan me ook voorstellen dat de VVD dat amendement voorlopig in stand houdt. Wij zullen op dat punt ook gewoon mee blijven doen. Er is wat voor te zeggen. We hebben het er in de eerste termijn al over gehad. Wij kiezen er liever voor dat de organisatie kritisch kijkt naar hoe het anders kan worden georganiseerd.
Dat gezegd hebbende, kom ik bij het punt dat OGP Midden-Delfland tegen het voorstel over de inburgering bij Vluchtelingenwerk zal stemmen. Wij sluiten ons aan bij de woordvoering van het CDA daarover. Wij zullen dat niet steunen.
We zullen wel de Jeugdsubsidie sport steunen. Dat vinden we wel een goed initiatief.
En investeren in het personeel lijkt ons ook een goede investering.
Voor de rest kunnen wij met de meeste amendementen en moties wel instemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Jongsma. Dan wil ik door naar de heer Ringeling van de ChristenUnie.

De heer **Ringeling**: Voorzitter, ook ik zal mij beperken tot amendementen waar nu nog geen meerderheid voor is.
Het amendement F Inburgering Vluchtelingenwerk gaan wij niet steunen. Het mag duidelijk zijn waarom niet.
Het amendement Jeugdsubsidie sport steunen wij ook uiteraard.
Het amendement over waarderen en werkgeverschap steunen wij ook niet.
Amendement L steunen wij wel.

Amendement Iedereen heeft recht op onderwijs, steunen wij ook.
Het amendement Heldere taal niet.
De twee amendementen daarna, O en P zijn ingetrokken.
Amendement Q steunen wij. Dat vinden we inderdaad belangrijk.
Amendement R. Daar worden, zo heeft het college toegezegd, de consequenties eerst onderzocht. In afwachting daarvan – ik weet niet wat er met het amendement gaat gebeuren – kunnen we het college eerst laten kijken wat de echte consequenties zijn.
De volgende amendementen hebben sowieso al een meerderheid.
Dan de moties. De toeristenbelasting. Het kan geen kwaad om dat onderzoek te doen om het in kaart te brengen, om het in beeld te brengen. Dus die motie steunen we. Als er onoverkomelijke problemen of bezwaren uit het onderzoek komen, gaan we opnieuw kijken daarnaar. Maar het kan geen kwaad om het in beeld te brengen.
Volgens mij is de rest allemaal…
Oneigenlijk gebruik van IODS-gelden, motie 4, steunen wij niet. De rest heeft allemaal een meerderheid. Dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ringeling. Dan wil ik tot slot het woord geven aan de heer Scholtes. Mijnheer Roeling, het lampje brandt? Het lampje. Dan wil ik allereerst het woord geven aan de heer Scholtes van D66.

De heer **Scholtes**: Voorzitter, wij sluiten ons enigszins aan bij de strekking van de woorden van de voorgaande sprekers en op die manier gaan wij een aantal amendementen langs waarvan wij het echt noodzakelijk vinden om er iets over te zeggen.
Zoals amendement E. Wij staan er wel voor dat de functie wordt vervuld, dat er goed en voldoende contact is en makkelijk contact kan worden gezocht tussen de ambtelijke organisatie en het bedrijfsleven. Of dat wel of niet in één functie wordt gegoten, is ons om het even. Dus met die gedachte steunen wij dit amendement niet, maar neem het mee bij het maken van de begroting en het invullen van de personele capaciteit als het aan ons ligt.
Inburgering Vluchtelingenwerk. Dat wij daar niet mee instemmen, spreekt voor zich, als je het mij vraagt.
Amendement G Jong Midden-Delfland gaan wij steunen.
Als wij dan heel even verder doorlopen, kom ik bij Ook de minderbedeelde heeft recht op ondersteuning. De sociaal-juridische dienstverlening. Wij kunnen de bezuiniging die het college voorstelt volgen omdat er niet wordt bezuinigd op de dienstverlening zelf, maar puur de begroting naar beneden wordt gebracht. Daar kunnen we ons in vinden. We willen het college wel meegeven om op het moment dat het echt problemen oplevert of dat het budget overschreden wordt, terug te komen naar de raad om daar wat mee te doen. Wij vinden het namelijk wel belangrijk dat er niet wordt ingeboet op die juridische ondersteuning.
Gaan we naar Verhuur gemeentelijk vastgoed. Wij zullen amendement R niet steunen. Wij zijn voor het beter benutten en beter besteden van vastgoed. Wij zien ook wel dat er voor de Woudseweg 7 niet een-twee-drie een oplossing is, dus dat willen we wel meegeven. Maar wij steunen het niet omdat wij principieel voor het beter benutten van gemeentelijk vastgoed zijn.
Als we dan verder bladeren, hebben we de moties en dan hebben wij een motie waar al wel een meerderheid voor is, maar waar wij wel iets over willen zeggen. Dat is motie 1 Uitstel elektrische vuilniswagens. Die zullen wij niet steunen omdat wij het belangrijk vinden dat er binnen onze wijken ook meer aandacht is voor schone lucht. Wij zijn niet voor niets de aanjager geweest van, om maar iets te noemen, het Schone Lucht Akkoord. Dus deze steunen wij niet want iedere uitstoot die we missen in de wijk, is toch weer iets.
Als we dan kijken naar de ontrading van het college op de toeristenbelasting, zeggen wij: zoek het uit en kom met iets terug. Kijk wat er mogelijk is, wat wel zou kunnen passen binnen onze gemeente. Er zijn echt legio voorbeelden van gemeenten die het op een bepaalde manier hebben ingericht. Wij hopen dat daar iets mee gedaan zal worden, dus die laten wij staan, volledig zoals die is.
Als we uiteindelijk kijken naar het oneigenlijk gebruik van het IODS-geld, zien wij wel ruimte om bijvoorbeeld met de toeristenbelasting dat hele stuk in te richten of beter te financieren, waar het gaat om de CBG en de kosten daarvan. Dus wij zien daar wel ergens mogelijkheden. Dus die motie willen wij in die zin steunen, maar onder de voorwaarden dat het gekoppeld wordt aan de toeristenbelasting.

Dan ben ik eigenlijk door alles heen gelopen en heb in ieder geval de belangrijke punten voor ons uitgelicht. Dus tot zover onze tweede termijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Ook dank aan de heer Scholtes namens D66. Dan ga ik nu tot slot naar Mijn Partij, de heer Roeling.

De heer **Roeling**: Hoe nu verder? Sommigen hebben er ook al aan gerefereerd. Er kunnen nog veel dingen gebeuren voordat we uiteindelijk de begroting hebben vastgesteld. Is dit een duidelijk kader? Volgens mij waren wij de enigen die hebben aangegeven 'voor ons is in 2026 een sluitende begroting belangrijk en 2027 waarschijnlijk ook nog wel, maar daarna kan dat nog fluctueren'.
Er zijn een paar dingen die wij in ieder geval nog willen benoemen richting die begrotingsbehandeling. Een daarvan is dat, als we nu spreken over bezuinigingen en dat het allemaal wel wat minder kan en we kijken naar de organisatie, bij ons ook de vraag is gerezen dat de bijstand op de hoogte van 120% ligt terwijl er een wettelijk minimum is van 110%. Dat is meer een principiële vraag hoe we daar in de nabije toekomst mee omgaan omdat wij niet altijd kunnen rijmen waar die 120% vandaan komt. Dat is, wat ons betreft, belangrijk.
Een ander puntje voor de nabije toekomst is de Voedselbank. Wij hebben gekeken naar de jaarverslagen van zowel de Voedselbank Delft als Maassluis, waar wij een relatie mee hebben in die zin dat onze inwoners daarnaartoe gaan. Het is beschamend als je leest dat onze bijdrage als gemeente enkele honderden euro's per jaar is. Dan hoor je 'ja, maar dat wordt gesponsord'. Ja, maar het zijn nota bene onze inwoners. De vraag is ook hoe mensen vanuit Schipluiden naar Delft of Maassluis gaan. Ik weet niet hoe dat allemaal gaat, maar dat is wel een puntje van zorg voor de nabije toekomst voor ons, voorzitter.
D66 heeft zojuist weer een nieuwe... De toeristenbelasting heeft nu meerdere doelen, begrijpen we inmiddels. Dan kan ik me voorstellen dat je voorstelt om die belasting aanzienlijk te verhogen want als je steeds meer doelen hebt voor de toeristenbelasting dan...
Ik zal vlotjes door de amendementen en moties gaan. Maar alleen die waar wij niet onder staan, dus dan hebben we het over amendement B, de MUS. Wij vinden dat het college een goed verhaal had. Het is een kleine bijdrage en we gaan het niet cash afrekenen. We zoeken naar een manier die voor zowel de bestuurders als de gebruikers acceptabel is. En plotseling krijgen we dit amendement. Dus wij zullen om die reden ook tegen dit amendement stemmen.
Dan hebben we E. Daarbij heb ik net de vraag aan de VVD gesteld. Wij zijn niet principieel tegen een bedrijfscontactfunctionaris, maar wel tegen de wijze waarop daar tot nu toe gebruik van is gemaakt. Daar gaan we het over hebben, dus om die reden zullen wij amendement E steunen.
Even kijken, wat hebben we nog meer? G, Jong Midden-Delfland. Dat gaat eigenlijk gewoon over de personeelsvereniging. Dat voorstel dat is gedaan door het college, kunnen wij begrijpen.
Dan hebben we H Bibliotheek op scholen, dienstverlening. Zojuist is er weer een WIJ-punt geopend. Wij denken dat dat ook een prima alternatief is, ook omdat we dat op die wijze meer kernen kunnen bereiken.
Subsidie voor onder andere de naturalisatieceremonie, dat is een prima voorstel van het college.
K, wij kunnen die bezuiniging volgen dus we zullen dit amendement niet steunen.
L, Ook de minderbedeelde heeft recht op ondersteuning. Inderdaad, maar toch volgen wij het college in dezen.
Iedereen heeft recht op onderwijs. Inderdaad, maar toch volgen wij het college bij deze bezuiniging.
Wat hebben we dan? N, Heldere taal. Heldere taal. Wij zien geen aanleiding om hiervan af te wijken.
Dan hebben we amendement Q. Communicatie doet ertoe! Wij kunnen dit wel volgen. Niemand raakt brodeloos met dit voorstel dus we steunen het college en niet het amendement.
Even kijken, dan hebben we… We twijfelen nog even, want we vonden het een prachtige kop 'Verhuur van gemeentelijk vastgoed'. U had er zo'n mooie titel voor en dan… Maar goed, we steunen dit amendement.
Wat hebben we nog meer? Subsidie sociale werkvoorziening. Daar zien we geen aanleiding om dat voorstel terug te draaien.
Armoede, daar staan we onder. De elektrische vuilniswagens, daar staan we ook onder.
Motie 2, dat hebben we al rechtgebreid. Die zullen wij steunen. We willen nog wel even toelichting geven. Het gaat ons niet zozeer om differentiatie van de toeristenbelasting, maar wel erom dat onze B&B-ondernemers serieus worden genomen en dat er serieus gekeken wordt naar de kwesties

die ze aandragen: een huisnummerbesluit, een ander vastrechtcontract, allerlei fiscale en financiële gevolgen. Wij hebben gevraagd: komt dit door het instellen van de toeristenbelasting? Daar hebben we nooit een zinnig antwoord op gekregen, dus we gaan ervan uit dat er door deze motie te steunen eindelijk wel een serieus antwoord op komt.
Bij motie 3 staan wij eronder, bij 4 staan wij eronder en bij 5 staan we eronder.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Roeling. Dan hebben we de tweedetermijnronde gehad. Ik kijk naar wethouder Voskamp. Ik zou zeggen, laten we het kort houden, want hierna gaan we over tot de stemming. De heer Voskamp.

Wethouder **Voskamp**: Dank aan de raad voor de terugkoppeling op de moties en de invulling die u eraan geeft. Ik had u in de eerste termijn al beloofd dat ik een klein beetje tekst had voorbereid voor een afrondend verhaal.
Na het besluit over de kadernota gaan we werken aan de begroting met de door u meegegeven kaders en maatregelen. Dit vraagt op diverse vlakken verdere uitwerking en nadere afweging. Als college hebben we ruimte nodig om dit vanuit zorgvuldigheid en praktische benadering verder invulling te geven. Het zou ook kunnen betekenen dat voor sommige maatregelen overbruggingskrediet of fractiebudget nodig is, dat we kijken naar het incidenteel maken van de uitgaven die nu structureel in onze begroting staan. Het college zal, in dat geval, deze keuzes bij de begroting verder onderbouwen. Ik heb meerdere partijen gehoord die deze denkrichting zoals we die hier als college voor ogen hebben, steunen. Dus met dien verstande, dank voor uw op- en aanmerkingen en ik kijk uit naar de stemming.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder. Dat betekent ook dat ik de beraadslagingen afsluit en dat wij overgaan tot stemming. Daartoe heeft u de amendementen voor u liggen met de titels. Ik zal deze ook stuk voor stuk voorlezen, te beginnen met de amendementen A tot en met U, waarbij er twee amendementen zijn ingetrokken. Dat zijn O en P. We doen het per amendement, uiteraard. Daar ben ik dan kennelijk niet duidelijk in geweest, maar dat is wel degelijk de bedoeling.
We gaan naar amendement A en wij gaan met handopsteken, echt even duidelijk handopsteken, stemmen voor en stemmen tegen. De griffier noteert ook de stemmen. Dus ik zou u verzoeken vlot en duidelijk de arm in de lucht te steken, bij zowel voor- als tegenstem. Ik ga nu beginnen, dus graag concentratie want we gaan dit wel eventjes in tempo doen.
Amendement A, indieners CDA, ChristenUnie, D66, Mijn Partij, OGP Midden-Delfland en VVD. Ja, gaan jullie daarmee akkoord? Dan gaan we dat inkorten. De titel, A, stemmen voor. Aangenomen.
Amendement B Geen ritprijs berekenen MUS. Stemmen voor? Het zijn 3 stemmen tegen en 14 stemmen voor. En wie zijn tegen? 4 stemmen tegen en 13 stemmen voor.
Dan gaan we naar amendement C Openbare orde en veiligheid. Stemmen voor? 14 stemmen voor. En wie zijn er tegen? 3 stemmen tegen.
Dan gaan we naar amendement D Adviesraad Sociaal Domein. Stemmen voor? 14 stemmen voor en wie zijn tegen? 3 stemmen tegen.
Amendement E Schrappen vacature bedrijfscontactfunctionaris. Stemmen voor? Even kijken, 11 stemmen voor. Wie zijn er tegen? Er zijn 6 stemmen tegen.
Amendement F Inburgering Vluchtelingenwerk. Wie stemmen voor? 7 stemmen voor. En wie stemmen tegen? 10 stemmen tegen.
Dan gaan we naar amendement G Jong Midden-Delfland. Stemmen voor? Dat zijn 13 stemmen voor. Stemmen tegen? Je kunt ook niet stemmen, Ik heb de spelregels even goed nagelezen.
Amendement H Bibliotheek op scholen dienstverlening. Stemmen voor? Dat zijn 13 stemmen voor en stemmen tegen? 4 stemmen tegen.
Amendement I Subsidies onder andere naturalisatieceremonie. Ik kom er bijna niet uit. Stemmen voor? Even kijken, 10 stemmen voor. Stemmen tegen? 7 stemmen tegen.
Dan gaan we naar amendement J Jeugdsubsidies sport. Stemmen voor? 14 stemmen voor en stemmen tegen? 3 stemmen tegen.
Dan gaan we naar amendement K Waarderen en werkgeverschap. Stemmen voor? 9 stemmen voor. Wie stemt tegen? 8 stemmen tegen.
Amendement L Ook de minderbedeelde heeft recht op ondersteuning. Stemmen voor? 3 stemmen voor. En wie stemt tegen? 14 stemmen tegen.
Amendement M Iedereen heeft recht op onderwijs. Stemmen voor? 9 voor. Nee, 10 voor inderdaad. Wie stemmen tegen? 7 stemmen tegen.

Dan gaan we naar amendement N Heldere taal. Wie stemmen voor? 9 stemmen voor en wie stemmen tegen? 8 stemmen tegen.
Amendement O en P slaan we over.
Dan gaan we naar amendement Q Communicatie doet ertoe! Stemmen voor? 10 stemmen voor en wie stemmen tegen? 8 stemmen tegen, nee 9. Nee, 8 tegen en 9 stemmen voor. Correctie: Q 9 voor en 8 tegen, dus die heeft het gehaald.
Dan gaan we naar amendement R Verhuren van gemeentelijk vastgoed Woudseweg 7. Stemmen voor? 7 stemmen voor. En wie stemmen tegen? 10 stemmen tegen.
Dan gaan we naar amendement S Subsidies, onder andere sociale werkvoorziening. Stemmen voor? 10 stemmen voor. Wie stemmen tegen? 7 stemmen tegen.
Amendement T Armoedebeleid, volksfeesten. Stemmen voor? 14 stemmen voor. Wie stemmen tegen? 3 stemmen tegen.
Amendement U, de laatste, Lokaal onderwijsbeleid. Stemmen voor? Unaniem, 17 stemmen voor.
Dan gaan we naar de stemming van de kadernota, de uitslag van de amendementen meenemend in de besluitvorming. Ik wil u vragen om uw stem uit te brengen. Dit doen wij digitaal. Het komt eraan. Vaststellen van de kadernota, inclusief de wijzigingen, met 17 stemmen voor aangenomen.
Dan gaan we door met de moties.
Daarmee start ik met motie nummer 1. Motie Uitstel inzet elektrische vuilniswagens. Stemmen voor? 12 stemmen voor. Wie stemt tegen? 5 stemmen tegen.
Dan gaan we naar motie 2 Onderzoek betere differentiatie toeristenbelasting Midden-Delfland. Stemmen voor? 10 stemmen voor en wie stemt tegen? 7 stemmen tegen.
Motie 3 Investeren in personeel is een goede investering op de lange termijn. Stemmen voor? Unaniem.
Dan gaan we naar motie 4 Oneigenlijk gebruik van IODS-gelden. Stemmen voor? 13 stemmen voor en wie stemt tegen? 4 stemmen tegen.
Dan gaan we naar de laatste motie. Herziening verzekeringspakket. Stemmen voor? Unaniem voor gestemd.
Dames en heren. Dit is een flink ei dat we met elkaar gelegd hebben, waarbij ik nogmaals echt mijn dank en waardering voor u allen voor deze inzet wil uitspreken. Maar we zijn nog niet helemaal aan het eind, maar dank en inzet en waardering en speciaal nog dank aan de heer Van Rijs voor het hele voorbereidingsstuk. Dat heeft wel gemaakt dat we er op deze manier doorheen zijn geloodst vanavond. Dank u wel.

Het geamendeerde voorstel wordt unaniem aangenomen.

8. Mogelijkheid tot het stellen van vragen

De **voorzitter**: Dan gaan we door naar het laatste onderwerp, de mogelijkheid tot stellen van vragen. Van die mogelijkheid tot het stellen van vragen is gebruikgemaakt door het lid de heer Gebben van de fractie VVD. Het college heeft inmiddels gereageerd op de vraag over de start bouw van het COA. Levert dat nog aanvullende vragen voor u op, de heer Gebben?

De heer **Gebben**: Ik wil het college bedanken voor de beantwoording van de vragen. Ik vond de vragen nogal dramatisch. De instroom is sterk teruggelopen en de mensonterende situaties doen zich al lang niet meer voor. Sprake van een zeer grote urgentie is er duidelijk in onze ogen ook niet. Als die er was geweest, dan had het azc er al lang gestaan.
Ik heb nog wel een aanvullende vraag en dat is de volgende. Heel veel bezwaarmakers maken zich erg veel zorgen over de vraag of de uitspraak wel voor 30 juli a.s. zal komen, ook in verband met het reces. Dus graag zou ik van het college horen of het denkt dat dit voor 30 juli a.s. geregeld wordt.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Gebben. Ik kijk naar de heer Voskamp. Wethouder Voskamp, aan u het woord.

Wethouder **Voskamp**: We gaan heel hard eraan werken om dat voor elkaar te krijgen. Inmiddels is het advies van de Bezwaarschriftencommissie binnen en er wordt nu een collegevoorstel op geschreven om een antwoord te geven op de punten waar de Bezwaarschriftencommissie op ingaat. Dan komen we met een besluit en dat zullen we uiteraard, net zoals altijd, met u delen.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Voskamp. Dan sluit ik hiermee de vragenronde af en ga ik naar de sluiting van de vergadering.

9. Sluiting

De **voorzitter**: Daarbij wil ik nogmaals iedereen heel hartelijk danken voor de inzet en al het voorbereidingswerk. Ik wens jullie allemaal ook meteen bij dezen een goede zomer toe. Een goed zomerreces, een goede vakantie, rust lekker uit en ik zie u heel graag weer in september met nieuwe energie. Ik nodig u ook uit, toch nog kort, voor een drankje. We hebben de sluiting voor 24.00 uur wel gehaald. Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van de gemeente Midden-Delfland op 23 september 2025.

de griffier,	de voorzitter,
A. de Vos	F.I. Noordermeer-van Slageren